

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД
Друштво за осигурување на живот
Скопје**

**Финансиски извештаи и Извештај на
независниот ревизор**

**за годината што завршува на 31 декември
2019 година**

Извештај на независниот ревизор

Grant Thornton DOO
Sv. Kiril i Metodij 52b-1/20
1000 Skopje
Macedonia

T +389 (0)2 3214 700
F +389 (0)2 3214 710
E Contact@mk.gt.com
www.granthornton.mk

До акционерите на

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД – Друштво за осигурување на живот, Скопје

Извештај за финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД – Друштво за осигурување на живот, Скопје (во понатамошниот текст „Друштвото“), составени од Извештајот за финансиската состојба (Биланс на состојба) на ден 31 декември 2019 година, Извештајот за сеопфатната добивка (Биланс на успех), Извештајот за промените во капиталот и Извештајот за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки, вклучени на страните 3 до 63.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување на Република Северна Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија¹. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот и истите вклучуваат проценка на ризиците од материјално погрешно прикажување во финансиските извештаи, било поради измама или грешка. При овие проценки на ризиците, ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективноста на внатрешната контрола на Друштвото.

¹ Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Наше мислење е дека наведените финансиски извештаи, ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти финансиската состојба на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД – Друштво за осигурување на живот, Скопје на ден 31 декември 2019 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување на Република Северна Македонија.

Останати прашања

Финансиските извештаи на Друштвото со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2018 година се ревидирани од друг ревизор кој во својот извештај од 3 април 2019 година изразил мислење без резерва за истите.

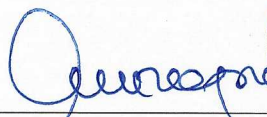
Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за изготвување на годишниот извештај за работењето на Друштвото за 2019 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на годишниот извештај, со историските финансиски податоци објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2019 година, во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија², како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (А) од Законот за Ревизија.

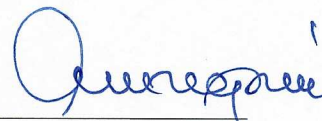
Наше мислење е дека, историските финансиски податоци изнесени во годишниот извештај за работењето на Друштвото со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со податоците објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година.

Скопје,
30 март 2020 година

Грант Торнтон ДОО, Скопје

Сузана Ставриќ
Управител

Сузана Ставриќ
Овластен ревизор

² Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА (БИЛАНС НА УСПЕХ)
Година што завршува на 31 декември 2019

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223а+224+225)	200	8	931.615.481	875.774.713
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201		805.271.615	770.141.169
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202	8.1	805.885.717	771.270.335
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		0	0
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		0	0
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205		0	0
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206		886.337	1.516.182
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207		-98.062	-387.016
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208		0	0
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209		174.173	0
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	9	125.772.774	103.408.024
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211		0	0
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		0	0
2.1 Приходи од наемнини	213		0	0
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		0	0
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		0	0
3. Приходи од камати	216	9.1	110.073.771	91.863.583
4. Позитивни курсни разлики	217		9.757.006	5.300.068

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех) (продолжува)

5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218		5.104.305	1.595.126
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот-капитална добивка (220+221+222)	219		837.692	4.649.247
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		0	3.675.000
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		837.692	974.247
6.3 Останати финансиски вложувања	222		0	0
7. Останати приходи од вложувања	223		0	0
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223a		0	0
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224		0	0
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225	10	571.092	2.225.520
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		875.593.151	835.243.591
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	11	174.086.845	160.665.461
1. Бруто исплатени штети	228		170.244.787	160.331.752
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229		0	0
3. Бруто исплатени штети - дел за соосигурување	230		0	0
4. Бруто исплатени штети - дел за реосигурување/ретроцесија	231		0	312.460
5. Промени во бруто резервите за штети	232		3.842.058	646.169
6. Промени во бруто резервите за штети - дел за соосигурување	233		0	0
7. Промени во бруто резервите за штети - дел за реосигурување	234		0	0
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235	12	442.188.245	443.186.558
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236		440.486.967	442.988.459
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237		440.486.967	442.988.459

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех) (продолжува)

1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238		0	0
2. Промени во еквализационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		0	0
2.1. Промени во бруто еквализационата резерва	240		0	0
2.2 Промени во бруто еквализационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241		0	0
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242		1.701.278	198.099
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		1.701.278	198.099
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви - дел за соосигурување и реосигурување	244		0	0
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)	245		19.595.160	16.257.198
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246		19.595.160	16.257.198
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот - дел за соосигурување и реосигурување	247		0	0
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248		0	0
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		0	0
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250		0	0
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251	13	224.179.147	201.639.841
1. Трошоци за стекнување (253+253a+254+255)	252	13	161.734.599	144.024.152
1.1 Провизија	253		119.807.608	105.186.975
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	253a		33.576.048	28.173.519

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех) (продолжува)

1.3 Останати трошоци за стекнување	254		8.350.943	10.663.658
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255		0	0
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256	13	62.444.548	57.615.689
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257		3.965.106	4.126.890
2.2 Трошоци за вработените (258а+258б+258в+258г+258д)	258		17.590.116	16.119.444
2.2.1 Плати и надоместоци	258а		11.300.033	10.457.277
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		1.381.828	1.061.184
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в		4.336.596	4.053.522
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г		0	0
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		571.659	547.461
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259		2.805.061	3.747.367
2.4 Останати административни трошоци (260а+260б+260в)	260		38.084.265	33.621.988
2.4.1 Трошоци за услуги	260а		28.420.581	25.229.457
2.4.2 Материјални трошоци	260б		2.316.623	2.701.943
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в		7.347.061	5.690.588
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261	14	10.421.251	6.822.580
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262		0	0
2. Трошоци за камати	263		25.291	115.258
3. Негативни курсни разлики	264		10.118.271	5.370.290
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265		277.689	1.337.032
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		0	0
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267		0	0
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268		0	0

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех) (продолжува)

5.3 Останати финансиски вложувања	269		0	0
6. Останати трошоци од вложувања	270		0	0
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271		4.978.029	4.422.134
1. Трошоци за превентива	272		0	0
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273		4.978.029	4.422.134
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274		-626.650	1.907.973
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275	15	771.124	341.846
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		56.022.330	40.531.122
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277		0	0
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	16	6.209.793	5.306.058
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279		0	0
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		49.812.537	35.225.064
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		0	0

Белешките претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од страна на Одборот на директори на 24 март 2020 година.

Финансов Директор

 Афродита Мицковска

Генерален Директор

 Маја Станковска Костова

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)
На 31 декември 2019 година

Опис на позицијата	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
АКТИВА				
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	17	3.368.785	3.216.919
1. Гудвил	002		0	0
2. Останати нематеријални средства	003		3.368.785	3.216.919
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004	18	3.071.706.020	2.585.216.905
I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005		0	0
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006		0	0
1.1 Земјиште	007		0	0
1.2 Градежни објекти	008		0	0
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009		0	0
2.1 Земјиште	010		0	0
2.2 Градежни објекти	011		0	0
2.3 Останати материјални средства	012		0	0
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013		0	0
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници	014		0	0
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	015		0	0
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016		0	0
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017		0	0

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

(сите износи се исказани во денари, доколку не е поинаку исказано)

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)

5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници	018		0	0
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019		0	0
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020		0	0
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021	18	3.071.706.020	2.585.216.905
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022	18.1	300.161.838	339.796.453
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023		0	39.575.835
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024		300.161.838	300.220.618
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	18.2	2.101.721.551	1.767.452.236
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026		0	4.000.065
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027		2.101.721.551	1.763.452.171
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028		0	0
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029		0	0
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030	18.3	38.437.900	76.196.017

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)

3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031		0	0
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032		0	0
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033		0	0
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		38.437.900	76.196.017
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035	18.4	631.384.731	401.772.199
4.1 Дадени депозити	036		570.500.000	363.500.000
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		0	0
4.3 останати заеми	038		60.884.731	38.272.199
4.4 Останати пласмани	039		0	0
5. Деривативни финансиски инструменти	040		0	0
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041		0	0
V. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042		447.860	273.687
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043		447.860	273.687
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044		0	0
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045		0	0
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046		0	0
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквилизационата резерва	047		0	0

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)

6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048		0	0
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот	049		0	0
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050		46.361.706	26.379.495
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051		0	0
1. Одложени даночни средства	052		0	0
2. Тековни даночни средства	053		0	0
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054		108.775.331	99.497.480
I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	19	33.441.400	39.071.267
1. Побарувања од осигуреници	056		33.441.400	39.071.267
2. Побарувања од посредници	057		0	0
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058		0	0
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059		0	0
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060		0	0
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061		0	0
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062		0	0
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063	20	75.333.931	60.426.213
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064		2.131.871	0
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065		72.637.296	60.158.560
3. Останати побарувања	066		564.764	267.653
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067		0	0

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)

Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068		32.192.271	28.692.419
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	17	7.519.443	8.972.471
1. Опрема	070		4.896.011	6.219.205
2. Останати материјални средства	071		2.623.432	2.753.266
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	21	24.672.828	19.719.948
1. Парични средства во банка	073		20.845.407	15.899.814
2. Парични средства во благајна	074		30.000	37.751
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075		3.793.475	3.780.391
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076		3.946	1.992
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077		0	0
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078	22	6.845.481	5.483.502
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		0	0
2. Одложени трошоци на стекнување	080		0	0
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		6.845.481	5.483.502
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082		0	0
С. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Г+Е+Ж+З)	083		3.269.697.454	2.748.760.407
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	084		0	0
ПАСИВА				
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085		425.131.948	375.319.411
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086	23	184.131.750	184.131.750
1. Запишан капитал од обични акции	087		184.131.750	184.131.750
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088		0	0
3. Запишан а неуплатен капитал	089		0	0
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090		0	0

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)

III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091		0	0
1. Материјални средства	092		0	0
2. Финансиски вложувања	093		0	0
3. Останати ревалоризациони резерви	094		0	0
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095		65.190.977	53.449.289
1. Законски резерви	096		74.956.947	63.215.259
2. Статутарни резерви	097		0	0
3. Резерви за сопствени акции	098		0	0
4. Откупени сопствени акции	099		9.765.970	9.765.970
5 Останати резерви	100		0	0
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101		125.996.684	102.513.308
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102		0	0
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103		49.812.537	35.225.064
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104		0	0
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105		0	0
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	24	2.726.724.169	2.280.791.928
I. Бруто резерви за преносни премии	107		9.088.991	9.187.053
II. Бруто математичка резерва	108	24.1	2.705.428.660	2.264.941.693
III. Бруто резерви за штети	109		10.307.141	6.465.083
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110		0	0
V. Бруто еквилизациона резерва	111		0	0
VI. Бруто останати технички резерви	112		1.899.377	198.099
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113	25	46.361.706	26.379.495
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114		2.380.292	1.562.301
1. Резерви за вработени	115		2.380.292	1.562.301
2. Останати резерви	116		0	0
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117	26	1.520.196	1.457.747
1. Одложени даночни обврски	118		0	0
2. Тековни даночни обврски	119		1.520.196	1.457.747
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120		0	0

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

Извештај за финансиска состојба (Биланс на состојба) (продолжува)

Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121	27	67.538.783	63.249.525
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122		3.506	0
1. Обврски спрема осигуреници	123		3.506	0
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		0	0
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		0	0
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126		0	0
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127		0	0
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		0	0
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		0	0
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130	27	67.535.277	63.249.525
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131		64.385.582	59.724.701
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		0	1.325.759
3. Останати обврски	133		3.149.695	2.199.065
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134		40.360	0
С. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135		0	0
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З+С	136		3.269.697.454	2.748.760.407
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137		0	0

Белешките претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

Овие финансиски извештаи се одобрени за издавање од страна на Одборот на директори на 24 март 2020 година.

Финансов Директор

Афродита Мицковска

Генерален Директор

Маја Станковска Костова

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ - година што завршува на 31 декември 2019

Позиција	Број на позиција	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Резерви					Откупени сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Нераспределена добивка (со знак +) или пренесена загуба (со знак -)	Добивка (со знак +) / загуба (со знак -) за тековната година	Вкупно капитал и резерви 12=1+2+7-8+9+10+11
				Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви	Вкупно резерви					
		1	2	3	4	5	6	7=3+4+5+6	8	9	10	11	
Состојба на 1 јануари претходната деловна година	I	184.131.750	0	53.397.015	0	0	0	53.397.015	9.765.970	0	82.876.819	29.454.733	340.094.347
Промена во сметководствените политики	I1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исправка на грешки во претходниот период	I2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 1 јануари претходната деловна година - исправено	II	184.131.750	0	53.397.015	0	0	0	53.397.015	9.765.970	0	82.876.819	29.454.733	340.094.347
Добивка или загуба за претходната деловна година	III	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35.225.064	35.225.064
Добивка или загуба за претходната деловна година	III1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35.225.064	35.225.064
Несопственички промени во капиталот	III2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	III2,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	III2,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останати несопственички промени во капиталот	III2,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сопственички промени во капиталот	IV.	0	0	9.818.244	0	0	0	9.818.244	0	0	19.636.489	-29.454.733	0
Зголемување, намалување на акционерскиот капитал	IV1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останати уплати од страна на сопствениците	IV2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исплата на дивиденда	IV3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останата распределба на сопствениците	IV4	0	0	9.818.244	0	0	0	9.818.244	0	0	19.636.489	-29.454.733	0
Состојба на 31 декември претходната деловна година	V	184.131.750	0	63.215.259	0	0	0	63.215.259	9.765.970	0	102.513.308	35.225.064	375.319.411

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје

Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

Извештај за промените во капиталот (продолжува)

Позиција	Број на позиција	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Резерви					Откупени сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Нераспределена добивка (со знак +) или пренесена загуба (со знак -)	Добивка (со знак +) / загуба (со знак -) за тековната година	Вкупно капитал и резерви
				Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви	Вкупно резерви					
		1	2	3	4	5	6	7=3+4+5+6	8	9	10	11	12=1+2+7-8+9+10+11
Состојба на 1 јануари тековната деловна година	VI	184.131.750	0	63.215.259	0	0	0	63.215.259	9.765.970	0	102.513.308	35.225.064	375.319.411
Промена во сметководствените политики	VI1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исправка на грешки во претходниот период	VI2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 1 јануари тековната деловна година - преправено	VII	184.131.750	0	63.215.259	0	0	0	63.215.259	9.765.970	0	102.513.308	35.225.064	375.319.411
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	49.812.537	49.812.537
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	49.812.537	49.812.537
Несопственички промени во капиталот	VIII2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	VIII2,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останати несопственички промени во капиталот	VIII2,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сопственички промени во капиталот	IX	0	0	11.741.688	0	0	0	11.741.688	0	0	23.483.376	-35.225.064	0
Зголемување/намалување на акционерскиот капитал	IX1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останати уплати од страна на сопствениците	IX2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исплата на дивиденда	IX3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останата распределба на сопствениците	IX4	0	0	11.741.688	0	0	0	11.741.688	0	0	23.483.376	-35.225.064	0
Состојба на 31 декември тековната деловна година	X	184.131.750	0	74.956.947	0	0	0	74.956.947	9.765.970	0	125.996.684	49.812.537	425.131.948

Финансов Директор

Афродита Мицковска

Генерален Директор

Маја Станковска Костова

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
Година што завршува на 31 декември 2019

ПОЗИЦИЈА	Број на позиција	Износ	
		Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
А. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (301+302+303+304+305)	300	812.142.234	769.678.000
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	301	812.142.234	764.515.203
2. Премија за реосигурување и ретроцесија	302	0	0
3. Приливи од учество во надомест на штети	303	0	312.460
4. Примени камати од работи на осигурување	304	0	0
5. Останати приливи од деловни активности	305	0	4.850.337
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (307+308+309+310+311+312+313+314)	306	400.013.454	341.000.001
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	307	170.241.281	160.331.752
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	308	0	0
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија	309	886.337	1.516.202
4. Надоместоци и други лични расходи	310	19.577.186	19.580.782
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување	311	195.569.332	154.547.116
6. Платени камати	312	25.291	115.258
7. Данок на добивка и останати јавни давачки	313	6.147.344	4.908.891
8. Останати одливи од редовни активности	314	7.566.683	0
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (300-306)	315	412.128.780	428.677.999
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (306-300)	316	0	0
Б. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (318+319+320+321+322+323+324+325)	317	137.229.650	234.624.625
1. Приливи по основ на нематеријални средства	318	0	0
2. Приливи по основ на материјални средства	319	0	0
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	320	0	0
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	321	0	0
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	322	39.634.615	151.535.859
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани	323	0	0
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	324	0	0
8. Приливи од камати	325	97.595.035	83.088.766
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (327+328+329+330+331+332+333+334)	326	544.405.550	665.369.192
1. Одливи по основ на нематеријални средства	327	719.420	970.911
2. Одливи по основ на материјални средства	328	3.270.283	5.342.755

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

Извештај за паричните текови (продолжува)

3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	329	0	0
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	330	0	0
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	331	0	0
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	332	540.415.847	659.055.526
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	333	0	0
8. Одливи од камати	334	0	0
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (317-326)	335	0	0
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (326-317)	336	407.175.900	430.744.567
V. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (338+339+340)	337	0	0
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	338	0	0
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	339	0	0
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	340	0	0
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (342+343+344)	341	0	0
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	342	0	0
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	343	0	0
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	344	0	0
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (337-341)	345	0	0
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (341-337)	346	0	0
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (300+317+337)	347	949.371.884	1.004.302.625
Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (306+326+341)	348	944.419.004	1.006.369.193
Ѓ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (347-348)	349	4.952.880	0
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (348-347)	350	0	2.066.568
Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	351	19.719.948	21.786.516
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	352	0	0
С. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД (349-350+351+352))	353	24.672.828	19.719.948

Финансов Директор

 Афродита Мицковска

Генерален Директор

 Маја Станковска Костова

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

1. ОСНОВНИ ИНФОРМАЦИИ

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД - Друштво за осигурување на живот, Скопје (во понатамошниот текст Друштвото) има добиено Решение за издавање на дозвола за вршење на работи на осигурување бр.18-3209/6 од 10.08.2004 година, според кое Друштвото ќе врши работи на осигурување во рамките на следните класи на осигурување:

- осигурување на живот (освен она наведено во точките од 20 до 23 од член 5 од Законот за супервизија на осигурување), и
- осигурување од последици на несреќен случај - незгода (вклучувајќи и индустриски повреди и професионални заболувања) во случај на смрт или нарушување на здравјето поради повреда.

Како основач со 95% сопственост на капиталот се јавува Кроација Осигурување дд Загреб, ул. Ватрослава Јагича бр.33 Загреб, Хрватска. Останатите 5% се сопственички акции на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД - Друштво за осигурување на живот, Скопје. Крајно матично друштво е Адрис Група дд Ровињ, Хрватска.

Основачкиот капитал на Друштвото изнесува 3.000.000 ЕУР, поделен на 30.000 обични акции со номинална вредност на една акција од 100 ЕУР.

Седиштето на Друштвото е регистрирано во Скопје, на ул. Св. Кирил и Методиј бр.20. Во текот на 2018 година Друштвото го смени седиштето, новото седиште е на ул. Костурски Херои бр.38, општина Центар, 1000 Скопје.

Вкупниот број на вработени со 31 декември 2019 година изнесува 70 вработени (2018: 60 вработени).

Членови на Одбор на Директори

Одборот на Директори на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД - Друштво за осигурување на живот, Скопје во периодот 01.01.2019 -31.12.2019 година работеше во состав:

- г. Ванчо Бален, Претседател на Одбор на Директори од 19.12.2019
- г. Ванчо Бален, Неизвршен член на Одбор на Директори од 12.08.2019 до 19.12.2019
- г. Жељко Јукиќ, Претседател на Одборот на Директори до 18.10.2019
- г. Роберт Вучковиќ, Неизвршен член на Одборот на Директори до 09.07.2019
- г. Матија Јурин, Неизвршен член на Одборот на Директори
- г-ѓа Вилма Учета Дузлевска, Извршен член на Одборот на Директори до 10.11.2019
- г-ѓа Маја Станковска Костова, Извршен член на Одбор на Директори од 10.11.2019
- г. Огнен Блажевски, Неизвршен независен член на Одборот на Директори

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2.1. Основ за подготовка на финансиските извештаи

Во сите материјални аспекти, овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва (објавен во Службен весник на РМ бр. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 107/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14, 88/15, 192/15, 6/2016, 30/16, 61/16, 64/18, 120/2018 и 239/18), законските одредби од Законот за супервизија на осигурувањето (Сл. Весник на РМ бр. 27/2002, 84/2002, 98/2002, 33/2004, 88/05, 79/07, 08/08, 88/08, 56/09, 67/10, 44/2011, 112/2011, 7/2012, 30/2012, 45/2012, 60/2012, 64/2012, 23/2013, 188/2013, 112/2014, 153/2015, 192/2015, 23/2016, 83/18 и 198/18) и Правилникот за водење сметководство (Службен весник на РМ бр. 159/2009, 164/2010 и 107/2011), каде што беа објавени Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), од МСФИ 1 до МСФИ 8, Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) од МСС 1 до МСС 41, Толкувањата на Комисијата за толкување на меѓународно финансиско известување (КТМФИ) од КТМФИ 1 до КТМФИ 17 и Толкувањата на Постојниот комитет за толкување ПКТ од ПКТ 7 до ПКТ 32. МСФИ 9, МСФИ 10, МСФИ 11, МСФИ 12, МСФИ 13, МСФИ 15, МСФИ 16, МСФИ 17, КТМФИ 18, КТМФИ 19, КТМФИ 20, КТМФИ 21, КТМФИ 22 и КТМФИ 23 не се вклучени во Правилникот за водење сметководство и не се применуваат од страна на Друштвото.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ (продолжува)

2.1. Основ за подготовка на финансиските извештаи (продолжува)

МСФИ (вклучувајќи МСФИ1), претходно познати како МСС (Меѓународни сметководствени стандарди), беа иницијално објавени во Службен весник во 1997 година и оттогаш беа неколку пати ажурирани. Последното ажурирање беше во декември 2010 година.

Исто така, согласно Законот за супервизија на осигурувањето, (Службен весник на РМ бр. 27/2002, 79/2007, 88/2008, 67/2010, 44/2011, 188/2013, 43/2014, 112/2014, 153/2015, 192/2015, 23/2016, 83/2018, 198/2018, 101/2019), Агенцијата за супервизија на осигурување има пропишано подзаконски акти и правилници од кои ги издвојуваме следниве:

- Правилник за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување (Сл. весник на РСМ 148/2010, 41/2011 и 170/2019)
- Правилникот за формата и содржината на билансните шеми и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување (Сл. весник на РМ 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013 и 61/2016);
- Правилник за видови и карактеристики на средствата кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва како и детално пласирање и ограничување на тие вложувања и нивно ограничување (Сл. весник на РСМ 64/2011, 127/2014, 61/2016 и 36/2019)
- Правилник за вложување на средствата на математичка резерва кои се посебно издвоени од друштвата за осигурување по основ на договори за осигурување на живот во врска со удели во инвестициски фондови, кога осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик, вренување, начин и рокови за известување (Сл. Весник на РСМ 122/2019)
- Правилник за видови и опис на ставки што ќе се земат предвид при пресметка на капиталот на Друштвото за осигурување или реосигурување (Сл. Весник на РСМ бр. 5/2011, 64/2011, 61/2016 и 170/2019)
- Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на Годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување (Сл. Весник на РСМ 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013, 61/2016, 170/2019)
- Правилник за формата и содржината на дополнителните финансиски извештаи на друштвата за осигурување (Сл. весник на РСМ 30/2012, 61/2016 и 36/2019)
- Детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување;
- Правилник за методот за пресметка на коефициентот на пресметка на ликвидност и минималната ликвидност (Сл. весник на РМ 64/2011 и 61/2016)
- Правилник за формата и содржината на Извештајот за вреднување на ставките во Билансот на состојба (Сл. весник на РМ 67/2011)
- Правилник за детална содржина на потврдата за актуар (Сл. весник на РСМ 2014, 170/2019)
- Правилник за пресметка на потребното ниво на маргина на солветност (Сл. весник на РМ 5/ 2011, 41/2011 и 61/2016)
- Метод за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за изготвување на финансиските извештаи (Сл. весник на РМ 169/2010, 141/2013, 61/2016)
- Правилник за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви (Сл. Весник на РМ 158/2010, 169/2010, 41/2011 и 187/2013)
- Правилник за статистичките осигурителни стандарди на друштвата за осигурување и /или реосигурување (Сл. весник на РМ 5/2011, 167/2011, 189/2013, 22/2016).

Друштвото ги применува сите релевантни стандарди, измени и толкувања кои беа издадени во Службен весник, како што е презентирано погоре.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ (продолжува)

2.2. Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност, освен за вложувањата кои се чуваат до доспевање кои се признаени според методата на амортизирана набавна вредност и вложувањата расположливи за продажба и вложувањата за тргување кои се мерат според методот на објективна вредност, врз основа на претпоставката на принципот на континуитет.

2.3. Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие финансиски извештаи Друштвото применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои не можат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, објективната вредност на побарувањата односно нивната ненаплатливост, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на коишто била засновата проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата во периодот на промената и/или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

2.4. Функционална и известувачка валута

Финансиските извештаи се прикажани во македонски денари (“МКД” или “денари”), која е функционална валута на Друштвото. Освен каде што е наведено, финансиските информации се прикажани во македонски денари.

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики и проценки користени при составувањето на овие финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се користат конзистентно во текот на разгледуваниот период.

3.1 Класификација на договорите за осигурување и реосигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот), согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен неизвесен иден настан (осигурен настан) неповолно влијае на осигуреникот. Ризикот од осигурување се разликува од финансискиот ризик. Финансискиот ризик е ризик од можни идни промени на една или повеќе од следните променливи компоненти: каматни стапки, цените на хартиите од вредност, цените на добрата, курсевите на странските валути, индексот на цените или стапките, кредитниот рејтинг или кредитниот индекс или друга променлива компонента, која се обезбедува во случај на промена на нефинансиска променлива компонента која што не се однесува на договорната страна. Осигурителните договори можат да носат и финансиски ризик.

Ризикот од осигурување е значителен ако, и само ако, осигурениот настан може да предизвика Друштвото да плати значителни дополнителни користи. Доколку еден договор се класифицира како договор за осигурување тој останува класифициран како договор за осигурување се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.2 Договори за осигурување (продолжува)

(а) Признавање и мерење

Приходи

Приходите се мерат според објективната вредност на надоместокот кој што е примен или се побарува. Приходите се признаваат ако истовремено се зголемат средствата или се намалат обврските.

Приходот се признава само кога е веројатно дека економските користи поврзани со трансакцијата ќе претставуваат прилив за Друштвото. Бруто полисирана премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот ги опфаќа сите износи на премија за осигурување кои се доспеани (врз основа на одредбите од договорот за осигурување) во тековниот пресметковен период во однос на сите активни договори за осигурување. Бруто полисираната премија за осигурување на живот, односно бруто полисираната премија за дополнителните осигурувања кон осигурувањето на живот, вклучува: еднократно платена премија по договори за осигурување кои влегле во сила во текот на пресметковниот период или рата на премија која доспеала за наплата во текот на пресметковниот период во случај кога согласно договорот за осигурување е договорено повеќекратно плаќање на премијата.

Бруто полисирана премија

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на премии.

Заработениот дел од премиите се признава како приход. Премиите се заработени од датумот на настанувањето на ризикот за времетраење на период на обештетување, врз основа на моделот на преземени ризици.

Резерва за преносна премија

Резервата за преносна премија се состои од делот од бруто полисирани премии од незгода кој се проценува дека ќе се заработи во следната година, пресметан за секој поодделен договор за осигурување, користејќи го дневниот про-рата метод и доколку е потребно, коригиран за да ја одрази промената во настанувањето на ризикот за периодот покриен со договорот.

Штети и исплати на осигуреници

Трошоците по основ на штети по договори за осигурување ги вклучуваат:

- трошоците за настанати, пријавени и исплатени штети;
- трошоците за настанати, пријавени, но неисплатени штети;
- трошоците за настанати, но непријавени штети.

Трошоците за настанати, пријавени, но неисплатени штети и трошоците за настанати, но непријавени штети, ја преставуваат разликата во соодветните резерви по основ на договори за осигурување.

Настанатите штети и исплати на осигуреници ги опфаќаат трошоците за подмирување на платени и неподмирени штети, како и исплати на осигуреници по основ на доживување кои што произлегуваат од настани кои се случиле во тековната финансиска година.

Настанатите штети и исплати на осигуреници исто така ги опфаќаат трошоците за подмирување на износите кои се исплатени по основ на откуп на полиси врз основа на таблица на откупни вредности.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје **Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019**

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.2 Договори за осигурување (продолжува)

(а) Признавање и мерење (продолжува)

Неподмирени штети ги опфаќаат резервите на Друштвото за проценетите конечни трошоци за подмирување на сите настанати, но неподмирени штети на денот на билансот на состојба без оглед дали штетите се пријавени или не. Неподмирени штети се проценуваат преку прегледување на поодделни штети и определување на посебна резерва за настанатите, но непријавени штети, ефектот на интерните и екстерните предвидливи настани, како што е промената на процедурите за разрешување на штетите, инфлацијата, судските трендови, промени во законската регулатива, како и минати искуства и трендови. Резервите за неподмирени штети не се дисконтираат. Корекциите на резервите за штети направени во претходните години се рефлектираат во финансиските извештаи за периодот во кој корекциите се направени и доколку се материјални, посебно се обелоденети. Применетите методи и направените проценки, се проверуваат редовно.

Резервациите за штети се формираат по начелата на актуарската струка со употреба на соодветни статистички методи.

(б) Трошоци за стекнување

Трошоците за стекнување се дефинираат како трошоци за стекнување на нови договори за осигурување и ги вклучуваат директните трошоци, како што се провизиите за стекнување и трошоците поврзани со обработка на понуди и издавање на полиси. Трошоците за стекнување се признаваат како трошок во моментот на настанување.

(в) Побарувања и обврски од осигурување

Износите кои се должат на, и побаруваат од страна на, осигурениците, агентите и други побарувања претставуваат финансиски инструменти и се вклучуваат во побарувања и обврски од осигурување, а не во резервите по договорите за осигурување.

(г) Средства за реосигурување

Друштвото цедира реосигурување при своето редовно работење заради намалување на потенцијалните нето загуби преку дисперзирање на ризиците. Средствата, обврските, приходите и расходите кои произлегуваат од договорите за реосигурување се презентираат одвоено од со нив поврзаните средства, обврски, приходи и расходи од договорите за осигурување, поради тоа што договорите за реосигурување не го ослободуваат Друштвото од неговите директни обврски кон осигурениците.

Само правата од договорите кои предизвикуваат значителен пренос на ризикот од осигурување се сметаат за средства од реосигурување. Правата од договорите со кои не се врши пренос на значителен дел на ризикот од осигурување се сметаат за финансиски инструменти.

Бруто полисирана премија предадена во реосигурување

Премиите за реосигурување се признаваат како трошок конзистентно со основата за признавање на премиите од со нив поврзаните договори за осигурување. За основниот осигурителен бизнис премиите од реосигурување се признаваат како расход во текот на периодот покриен со реосигурувањето, во согласност со очекуваното однесување на реосигурениот ризик.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.3 Приходи од финансирање

Приходите од финансирање кои се пресметани до датумот на билансот на состојба, се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Тие се состојат од приходи од капитални добивки од продажба на хартии од вредност, приходи од камати и курсни разлики.

Каматите се признаваат на пресметковна основа според методот на ефективна каматна стапка.

Методата на ефективна каматна стапка е метода на мерење на финансиските средства според амортизирана набавна вредност и алокација на приходите од камата во периодот на очекуваното достасување на финансиските инструменти.

3.4 Расходи од финансирање

Расходите од финансирање кои се пресметани до датумот на билансот на состојба, се искажуваат како расходи во годината на која се однесуваат, независно дали се платени. Тие се состојат од расходи од камати, провизии и курсни разлики.

Каматите се признаваат како расходи согласно на временскиот период за кои се однесуваат.

3.5 Расходи

Во политиката за признавање расходи, Друштвото се придржува до следните критериуми:

- расходите имаат за последица намалување на средствата или зголемување на обврските, што е возможно да се измери со сигурност;
- расходите имаат директна поврзаност со настанатите трошоци и посебните позиции на приходите;
- кога се очекува остварување на приходите во повеќе идни пресметковни периоди, тогаш признавањето на расходите се извршува со постапката на разумна алокација на пресметковни периоди;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период кога издатокот не остварува идни економски користи, а нема услови да се признае како позиција на активата во билансот;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период и тогаш кога настанала обврска, а нема услови да се признае како позиција на активата.

Сите трошоци и расходи кои се однесуваат на пресметковниот период мораат да бидат опфатени во финансиските извештаи.

3.6 Трансакции во странска валута

Деловните промени во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на деловната промена. Сите монетарни средства и обврски искажани во странска валута се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики што настанале со пресметка на побарувањата и обврските во странска валута во нивната денарска противвредност се искажани во билансот на успех како приходи, односно расходи од финансирање во годината на која се однесуваат. Важечките средни курсеви на странските валути на 31 декември 2019 и 2018, се следните:

	<u>Во денари 2019</u>	<u>Во денари 2018</u>
ЕУР	61,4856	61,4950
УСД	54,9518	53,6887

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје **Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019**

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.7 Данок од добивка (тековен и одложен)

Даночниот расход на периодот се состои од тековен и одложен данок. Данокот се признава во добивката и загубата, освен до степен до кој се однесува на ставки признаени во останатата сеопфатна добивка или директно во капиталот. Во овој случај, данокот исто така се признава во останатата сеопфатна добивка или директно во капиталот, соодветно.

Тековен данок на добивка

Почнувајќи од 1 јануари 2009 година па се до 31 декември 2013 година, Друштвото нема платено данок на добивка на добивката пред оданочување, додека добивката е распределена во форма на дивиденди и останати форми на дистрибуција на добивката во монетарен или немонетарен облик. 10% данок на добивка се пресметува на распределениот дел од добивката, во моментот на исплата на дивидендите. Дивидендата распределена на домашни правни лица беше изземена од оданочување со данок на добивка. Дивидендата распределена на физички лица и странски правни лица не беше изземена од оданочување со данок на добивка и обврска за плаќање на 10% данок на добивка настануваше во моментот на исплата на дивидендата. Данокот на добивка се додаваше на непризнаените трошоци настанати во текот на фискалната година, намалени за износот на даночниот кредит и други даночни олеснувања. Данок на добивка на непризнаените трошоци се плаќаше без оглед дали Друштвото остварило добивка или не. Почнувајќи од 2014 година нов даночен режим стапи на сила, според кој основицата за пресметка на данокот на добивка се префрли од концептот на „распределба“ на добивката, на добивка пред оданочување. Новиот Закон за данок на добивка беше донесен и стапи на сила од 2 август 2014 година, но треба да се применува од 1 јануари 2015 и за добивката остварена во 2014 година.

Тековниот данок на добивка се пресметува на основа на даночните закони усвоени или значително усвоени на денот на изготвување на Извештајот за финансиската состојба, во земјите во кои Друштвото оперира и генерира добивка која е предмет на оданочување. Повремено, Раководството ги оценува позициите во даночните пријави во однос на ситуациите каде апликативната даночна регулатива бара соодветни интерпретации. Раководството исто така пресметува резерви, кога е неопходно, врз основа на износите кои се очекува да бидат исплатени на даночните власти.

Одложен данок на добивка

Одложениот данок на добивка се определува со примена на даночни стапки (и закони) кои се усвоени или значајно усвоени на денот на изготвување на Извештајот за финансиската состојба и кои се очекува да се применуваат кога поврзаните одложени даночни средства се реализирани или одложените даночни обврски се подмирени.

Одложените даночни средства се признаваат само до степен до кој е веројатно дека идните оданочиви добивки ќе бидат на располагање и ќе можат да се искористат за порамнување со привремените разлики меѓу одложените даночни средства и обврски. Одложените даночните средства и обврски се нетираат само кога постои законско право за порамнување на тековните даночни средства наспроти тековните даночни обврски и кога одложените даночни средства и обврски се однесуваат на данокот на добивка наплатен од страна истиот даночен орган, било да се од истото лице кое подлежи на оданочување или различни лица кои подлежат на оданочување, кои имаат намера да ги подмират износите на нетирана основа. Друштвото нема признаено одложени даночни средства и обврски на 31 декември 2019 и 2018 година, бидејќи не постојат привремени разлики на овие датуми. Пресметката на ефективната даночна стапка е дадена во Белешката 15.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.7 Парични средства

Паричните средства и парични еквиваленти се високо ликвидни средства. Паричните еквиваленти се дефинираат како краткорочни, високо ликвидни вложувања, кои можат брзо да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на безначаен ризик во промената на нивната вредност.

Паричните средства се водат во билансот на состојба според номинална вредност. За целите на финансиските извештаи, паричните средства се состојат од готовина во благајни, парични средства на денарски и девизни сметки во банки и денарски депозити по видување.

3.8 Побарувања од осигурување

Побарувањата по основ на премии за осигурување се состојат од фактурирани, а ненаплатени премии за осигурување согласно тарифата на Друштвото, намалени за направената исправка на вредноста (резервација) за сомнителните и ненаплатливи побарувања.

а) Исправка на вредноста на сомнителни и спорни побарувања од осигурување

Исправката на вредноста на побарувањата по основ на премии и камати на премии се врши според проценката на наплатливост на овие побарувања од страна на менаџментот на Друштвото.

Вредноста на побарувањата се намалува за исправката за сомнителни и спорни побарувања, односно за вредносното усогласување на побарувањата според рочната структура, и тоа како што следува:

Старост на побарувања (доспеани)	% на исправка од номиналниот износ
Доспеани до 30 дена	0%
Доспеани од 31 до 60 дена	10%
Доспеани од 61 до 120 дена	31%
Доспеани од 121 до 270 дена	51%
Доспеани од 271 до 365 дена	71%
Доспеани над 365 дена	100%

3.9 Вложувања во хартии од вредност

а) Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Вложувањата кои се чуваат до доспевање се состојат од вложувања во краткорочни или долгорочни хартии од вредност (државни записи или обврзници) издадени од страна на државата кои Друштвото ги чува во своето портфолио до нивното доспевање заради остварување на приходи од камати.

Почетно, вложувањата се искажани по набавна вредност, вклучувајќи ги и трансакциските трошоци, односно според износот на парични средства и еквиваленти на парични средства платени за нивна набавка.

Последователно, сите вложувања кои се чуваат до доспевање се признаваат според амортизирана набавна вредност користејќи ја методата на ефективна каматна стапка. Добивка или загуба се признава во билансот на успех кога финансиското средство се депризнава или е оштетено, како и преку процесот на амортизација.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.9. Вложувања во хартии од вредност (продолжува)

б) Вложувања во хартии од вредност кои се расположливи за продажба

Вложувањата во хартиите од вредност расположливи за продажба се вложувања за кои Друштвото има намера да ги држи на неодредено време, но може да се продадат заради подобрување на ликвидноста, промени на каматни стапки, курс или цена на инструментот.

Финансиските вложувања расположливи за продажба се мерат според нивната објективна вредност на датумот на вреднување и известување, која е нивната последна цена за вложувањата за кои што постои активен пазар. За сопственичките инструменти за кои нема активен пазар и нивната објективна вредност не може веродостојно да се утврди, се мерат според нивната набавна вредност намалена за акумулираните загуби заради обезвреднување. За останатите инструменти за кои нема активен пазар и нивната објективна вредност не може веродостојно да се утврди се користат техники на вреднување.

Загуби заради обезвреднување се утврдуваат со поединечна проценка на финансиската состојба на издавачот на хартиите од вредност.

в) Вложувања во хартии од вредност за тргување

Вложувањата во хартии од вредност за тргување се вложувања за кои Друштвото има намера да ги држи определено време и да ги продаде кога за тоа ќе се создадат поволни услови.

Финансиските вложувања за тргување се мерат според нивната објективна вредност на датумот на вреднување и известување.

Остварените добивки и загуби, како и неостварените добивки и загуби кои произлегуваат од промена на објективната вредност на финансиските средства кои се чуваат за тргување се вклучуваат во извештајот за сеопфатна добивка во периодот во кој настануваат.

3.10 Опрема

(1) Општа објава

Почетно, опремата се евидентира по нејзината набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба. Последователно, опремата се води по нејзината набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и било какво оштетување на вредноста.

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување се евидентираат на товар на расходите во моментот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на опремата, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

Позитивната, односно негативната разлика настаната при продажба на опрема се книжи како капитална добивка или загуба и се искажува во рамките на останатите приходи, односно расходи.

(2) Амортизација

Амортизацијата на опремата претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. Опремата се амортизира поединечно, се до нејзиниот целосен отпис. Употребените годишни стапки на амортизација односно предвидените корисни векови на употреба на опремата за 2019 година во однос на 2018 година се следните:

	2019	2018	2019	2018
Транспортни средства	25 %	25 %	4 години	4 години
Компјутерска опрема	25 %	25 %	4 години	4 години
Останата опрема	10 - 25 %	10 - 25 %	4 - 10 години	4 - 10 години
Канцелариски мебел	20%	20%	5 години	5 години

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.11 Нематеријални средства

Едно средство се признава за нематеријално кога е сигурно дека субјектот го поседува истото, може да го идентификува и кое нема физичка содржина.

Почетното мерење на едно нематеријално средство е според набавната вредност што ја сочинуваат трошоците за негово стекнување, а тоа се износот на исплатени парични средства или еквиваленти на парични средства во моментот на негово стекнување. Последователно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација.

Амортизацијата на нематеријалните средства претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употребата на средството. Стапката на амортизација во 2019 година изнесува 25% годишно (2018: 25% годишно).

а) Оштетување на нефинансиски средства

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат се предмет на годишна анализа за можноста за нивно оштетување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста за нивно оштетување секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сегашна сметководствена вредност е повисока од нивната надоместувачка вредност што покажува дека истите се оштетени. Загубата поради оштетување се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместувачката вредност. Надоместувачка вредност претставува повисоката вредност од нето продажната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и употребната вредност на средството.

3.12 Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачи се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на останатите приходи.

3.13 Обврски по основ на договори за осигурување

Во рамките на обврските по основ на договорите за осигурување се вклучени следниве категории на обврски/резерви на Друштвото:

- Резерви за настанати, пријавени и неисплатени штети;
- Резерви за настанати, но непријавени штети;
- Резерви за повторно отворени штети;
- Резерви за трошоци за обработка на штети;
- Обврски по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети;
- Резерви за преносна премија;
- Математичка резерва.

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.13. Обврски по основ на договори за осигурување (продолжува)

а) Резерви за настанати, пријавени и неисплатени штети

Признавање

Настанатите, пријавени и неисплатени штети се признаваат во моментот кога од осигурената страна ќе се прими пријавата за штета. Признавањето на овие резерви не зависи од комплетноста на поднесената документација за пријава на штета.

Почетно мерење

Друштвото ги пресметува резервите за настанати, пријавени и неисплатени штети имајќи ги предвид сите фактори кои влијаат на очекуваните трошоци кои произлегуваат од преземените обврски. При тоа, Друштвото ги зема во предвид:

- Медицинските извештаи за повреди или болести;
- Судските одлуки, било да се конечни или не;
- Штетите за кои се водат судски постапки според очекуваниот исход;
- Останатите трошоци кои произлегуваат од обработка и исплата на штети.

Последователно мерење

Настанатите, пријавени и неисплатени штети до крајот на периодот на известување се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

На крајот на секој период на известување, Друштвото врши анализа на претпоставките кои се користени за почетно мерење на настанатите, пријавени и неисплатени штети. Доколку има промена во проценетата вредност на идните одливи кои ќе настанат како резултат на исплата на штетата, разликата се признава веднаш, и тоа низ добивката и загубата за периодот.

Значајни доцнења можат да настанат при објавувањето на одредени општи штети од осигурување, и поради тоа крајниот трошок за нив не може со сигурност да се утврди на крајот на периодот на известување. Сите разлики помеѓу пресметаните и последователно платените износи се прикажуваат во добивката или загубата во периодот на плаќање.

б) Резерви за настанати и непријавени штети

Мерење

Резервациите за настанатите, но непријавените штети се пресметуваат на секој период на известување и истите се пресметани со примена на Chain-Ledder методата.

Промените во користените актуарски методи за пресметка на штетите не претставуваат промена во основите за мерење.

в) Резерви за повторно отворени штети

Признавање

Резервите за повторно отворени штети се признаваат во моментот кога од осигурената страна ќе се прими пријавата за штета, или на крајот на периодот на известување за сите штети кои се повторно отворени до датумот кога финансиските извештаи биле авторизирани за издавање, а кои биле иницијално пријавени пред крајот на периодот на известување.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.14 Обврски по основ на договори за осигурување (продолжува)

Класификација

Резервите за повторно отворени штети се прикажуваат во рамките на резервите за настанати, пријавени, но неисплатени штети.

Мерење

Резервите за повторно отворени штети се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

г) Резерви за трошоци за обработка на штети

Друштвото креира два вида на резерви на трошоци за обработка на штети:

- Директни трошоци;
- Индиректни трошоци.

Директните трошоци за обработка на штети се сите трошоци за кои што е познато дека ќе настанат во текот на решавање на настанатите пријавени, но неисплатени штети. Резервите за директни трошоци за обработка на штети се мерат по недисконтиран иден очекуван одлив на економски користи.

Индиректните трошоци за обработка на штети ги претставуваат трошоците кои ќе настанат во текот на решавање на настанатите, пријавени, но неисплатени штети.

д) Обврски по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети

Признавање

Обврските по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети се признаваат во моментот кога со осигурената страна е постигнат договор за исплата на штета. Во тој момент обврските за штети се депривираат од резервите за настанати, пријавени, но неисплатени штети.

д) Обврски по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети (продолжува)

Мерење

Обврските по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети се мерат по објективната вредност на договорените износи кои што треба да бидат исплатени. Вообичаено тоа е еквивалент на паричните средства кои ќе бидат исплатени за измирување на обврската. Поради краткиот период од датумот на признавање до датумот на депривирање (исплата), Друштвото не врши дисконтирање на овие обврски.

ѓ) Резерви за преносна премија

Делот од запишаните премии, кој се однесува за последователниот период, се разграничува како преносна премија. Промената во резервирањата на преносната премија се евидентира во добивката или загубата за годината со цел да се признае приходот во период кој соодветствува на периодот на ризик. Пресметката на преносната премија се врши за секој поединечен договор.

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.14 Обврски по основ на договори за осигурување (продолжува)

е) Математичка резерва

Математичка резерва претставува разлика помеѓу сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашна вредност на идните обврски врз основа на тие договори. Математичката резерва е фонд во кој се собираат средствата од премиите од животни осигурувања на сите осигуреници.

Математичката резерва се пресметува со примена на нето метода, како разлика помеѓу сегашна вредност на идни обврски на осигурувачот и сегашна вредност на идни обврски на договорувачот на осигурувањето.

Математичката резерва се пресметува со користење на соодветни актуарски проценки, притоа земајќи ги во предвид сите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од поединечните договори за осигурување.

Математичката резерва се пресметува за секој договор за осигурување поединечно.

Согласно пропишаната регулатива од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување, кај основните осигурувања на живот се користи намалување на математичката резерва за вистинските неамортизирани трошоци за стекнување (цимеризација).

3.7 Тест на адекватност на обврските

Друштвото спроведува тест за адекватност на обврските (ЛАТ) минимум еднаш годишно. Главните анализи кои што се спроведуваат се анализи на коефициенти на штети и run-off анализи на резервите на квартално ниво.

Доколку со ЛАТ анализата се идентификува недостаток на резерви, износот се прикажува веднаш во извештајот за сеопфатна добивка.

3.8 Капитал

(1) Основна главнина

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на издадените и уплатени акции.

(2) Резерви

Резервите на сигурност претставуваат неноминиран капитал кој се формира со распределба од остварената добивка. Зголемувањето на резервите на сигурност се врши со распределба на најмалку една третина од остварената добивка по годишната сметка, ако таа не се користи за покривање на загубата од претходните години.

Средствата на резервите на сигурност Друштвото ги користи за покривање на загуби од работењето и други ризици.

Друштвото за осигурување што формирало резерви на сигурност најмалку во висина на 50% од остварената просечна премија во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка, не е должно понатаму да издвојува од добивката во резервите на сигурност.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје **Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019**

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.8 Капитал (продолжува)

(3) Откупени сопствени акции

Акциите кои се издадени од Друштвото и кои ги поседува истото се третираат како сопствени (резервски) акции, се признаваат по нивната набавна вредност и се презентираат како намалување на капиталот на Друштвото.

Сопствените акции се стекнуваат со нивно откупување на секундарниот пазар на хартии од вредност (берза) по тековни берзански цени со претходно донесени одлуки за нивно стекнување од страна на надлежните органи на управување на Друштвото. Стекнатите сопствени акции се признаваат по нивната набавна вредност во која што се вклучени и трансакционите трошоци (провизии) направени за нивното стекнување.

Сопствените акции се отуѓуваат по пат на нивно повторно издавање (јавна или приватна понуда), како и со нетрговски преноси (залог и сл.) согласно одредбите на Законот за хартии од вредност. Разликата што се јавува при отуѓувањето на сопствените акции помеѓу нивната набавна и продажна вредност се признава како премија на емитирани акции и се прикажува во рамките на вкупниот капитал на Друштвото.

3.9 Наеми

Наемите со кои се пренесуваат на Друштвото сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми, при што средството се евидентира според неговата објективна вредност или доколку е таа пониска, сегашната вредност на минималните плаќања за наемот.

Наемите каде што значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од наемодавателот, се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата за наем при оперативен наем се искажуваат во билансот на успех на рамномерна основа за времетраењето на наемот во евиденцијата на наемателите. Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во билансот на состојба како средства за издавање или вложувања во недвижности. Друштвото користи деловни простории под оперативен наем за кои се плаќаат месечни наемнини.

3.10 Користи на вработените

Користи на вработените се сите форми на надоместок кој го дава Друштвото во размена за извршената услуга од страна на вработените.

(1) Краткорочни користи за вработените

Краткорочни користи за вработените се користи кои доспеваат за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле услугата. Тука спаѓаат платите и придонесите за социјално осигурување, краткорочно платени отсуства, учества во добивките и други немонетарни користи. Сите краткорочни користи за вработените се признаваат како расход и обврска во висина на недисконтираниот износ на користите.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје **Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019**

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.10. Користи на вработените (продолжува)

(2) *Користи по престанок на вработувањето јубилејни награди и неискористен годишен одмор*

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива. Придонесите, засновани на платите на вработените, се уплатуваат во Националниот фонд. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси. Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на две месечни просечни плати исплатени во државата во моментот на пензионирање, јубилејна награда во висина на основицата - за најмалку 10 години непрекината работа и обврска за неискористен годишен одмор според колективниот договор на соодветниот сектор. Друштвото има направено резервирање за ова право на вработените во износ од 535.724 денари со 31.12.2019 година (2018: 445.539 денари).

3.11. Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Друштвото има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската димензија на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

3.12. Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат. Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни средства се признаваат само кога е веројатен приливот на економски користи.

3.13. Споредбени податоци

Со цел да се обезбеди конзистентност со презентацијата на финансиските податоци за тековниот период, некои ставки може да се рекласификуваат за претходниот споредбен период. Направените промени не се значајни и се со цел подобрување на споредбеноста, освен оние кои се опишани детално во белешките, доколку истите ги има.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

4. КЛУЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАСУДУВАЊА ВО ПРИМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ДРУШТВОТО

Друштвото прави проценки и претпоставки кои влијаат на износите на средствата и обврските во наредната финансиска година. Проценките и со нив поврзаните претпоставки постојано се предмет на преоценување и се темелат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани за кои се верува дека се извесни во соодветните околности.

4.1 Клучни извори на несигурност во проценките

Подолу се презентирани проценките и претпоставките во врска со обврските по основ на осигурување.

Резерви по договори за осигурување

Претпоставките кои влијаат на прикажаните износи на средства и обврски од осигурување се користат за да се утврди резервата по договори за осигурување, која е доволна за да се покријат обврските кои можат да произлезат од договорите за осигурување, доколку тие можат да се предвидат. Како и да е, земајќи ја во предвид неизвесноста при утврдувањето на резервацијата на неподмирени штети, возможно е дека крајниот резултат ќе се разликува од оригинално утврдената обврска.

Општи договори за осигурување-Технички/Математички резерви од договори за животно осигурување

На датумот на извештајот за финансиската состојба се одредуваат резерви за очекуваните конечни трошоци за подмирување на сите штети кои настанале се до тој датум, без оглед дали се пријавени или не, вклучувајќи ги и трошоците за разрешување на штетите, намалени за износите кои се веќе исплатени. Резервите за штети не се дисконтираат за временската вредност на парите.

Изворите на податоци употребени како влезни информации за градење на претпоставките се типични и интерни за Друштвото, притоа применувајќи детални анализи кои се прават најмалку еднаш годишно.

Претпоставките се проверуваат со цел да се утврди дали се конзистентни со информациите од пазарот или други објавени информации.

Друштвото обрнува посебно внимание на тековните трендови.

Проценката на настанатите, но сеуште непријавени штети (ИБНР) генерално е предмет на повисок степен на несигурност во однос на проценките на пријавените штети, за кои што Друштвото располага со повеќе информации. ИБНР штетите многу често може да станат видливи за Друштвото дури по неколку години по случувањето на настанот кој ја предизвикал таа штета.

Секоја пријавена штета се проценува поодделно, земајќи ги во предвид условите во кои настанала штетата, информациите достапни од проценителите на штети и минатите искуства за големината на слични штети. Проценките по пооделните предмети редовно се прегледуваат и се ажурираат со нови информации. Потешкотиите при проценувањето на резервите се разликуваат кај различните класи на осигурување од повеќе причини, вклучувајќи ги следниве:

- Разлики во условите на договорите за осигурување;
- Различна сложеност на штетите;
- Разлики во тежината на секоја штета;
- Разлики во периодот помеѓу настанувањето и пријавувањето на штетите.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје **Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019**

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

4. КЛУЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАСУДУВАЊА ВО ПРИМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ДРУШТВОТО (продолжува)

4.1 Клучни извори на несигурност во проценките (продолжува)

Може да постојат значајни одолговлекувања од моментот на пријавување на штетата до моментот на разрешување на истата, така што не може со сигурност да се знаат конечните трошоци на датумот на извештајот за финансиската состојба. Вредноста на резервите за непријавени штети се проценуваат со примена на статистички методи. Овие методи го екстраполираат развојот на платените и настанати штети, просечниот трошок по штета и конечниот број на штети за секоја година во која се случуваат несреќите, врз основа на набљудувањата на развојот во претходните години и очекуваните коефициенти на штети. Клучниот статистички метод кој се применува е методот на верижно скалило - (Chain ladder) кој користи историски податоци за проценување на очекуваниот исход на платените и настанати штети. Примената на историски податоци подразбира дека начинот на развој на штетите ќе се повторува и во иднина. Поради тоа што ова не е секогаш така, методите на проценка се менуваат во зависност од условите. Причините може да бидат:

- Економски, правни, политички и социјални трендови (кои резултираат со, на пример разлики во очекуваното ниво на инфлација);
- Промена во портфолиото на договорите за осигурување;
- Влјанието на големите загуби.

Штетите од општите договори за осигурување се плаќаат по настанување на штетата. Договорите се склучуваат на долги рокови, минимум за период од десет години, при што Друштвото има обврски по сите настанати осигурани настани за времетраењето на договорот. Пократкиот рок на разрешување на овие штети му овозможува на Друштвото да има поголема сигурност при проценката на трошоците за штети и да пресметува помало ниво на резерви за настанатите, но сеуште непријавени штети.

Претпоставки

Клучна претпоставка при проценките на Друштвото е искуството со развојот на штетите во минатото. Ова вклучува претпоставки за просечните трошоци за штети, трошоците за решавање на штетите, факторот на инфлацијата и бројот на штети во секоја година. При утврдувањето до која мера влијаат надворешните фактори, како што се судските одлуки и законската регулатива врз проценките се користи расудување. Во текот на 2019 година немаше промена во претпоставките при утврдувањето на резервите по договорите за осигурување, а кои би биле материјални за финансиските извештаи.

Математичка резерва од договори за животно осигурување

Математичката резерва се издвојува во висина на сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување, намалени за сегашната вредност на идните премии кои треба да се платат врз основа на тие договори. Математичката резерва се пресметува со користење на соодветни актуарски проценки, притоа земајќи ги предвид сите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување, вклучувајќи го и следново:

- Гарантирани плаќања на кои осигурениците имаат право
- Бонуси на кои осигуреникот има право, поединечно или заедно со други осигуреници без оглед на видот на бонусот
- Сите права кои осигуреникот може да ги избере врз основа на договорите за осигурување
- Трошоци, вклучувајќи провизии

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

4. КЛУЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАСУДУВАЊА ВО ПРИМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ДРУШТВОТО (продолжува)

4.1 Клучни извори на несигурност во проценките (продолжува)

При одбирање на методите за актуарска проценка, треба да се имаат предвид методите за проценка на средствата кои ја покриваат математичката резерва што ги применува Друштвото.

Математичката резерва мора да се пресметува за секој договор за осигурување поединечно. Соодветни генерализации можат единствено да се применуваат кога е очигледно дека резултатот кој произлегува од нив ќе биде приближно ист како и оној од поединечната пресметка.

Кога врз основа на договорот за осигурување, осигуреникот има право на исплата на откупната вредност на полисата, математичката резерва издвоена врз основа на договорот за осигурување, не смее да биде под откупната вредност на полисата.

4.2 Клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото

Одредени клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото се презентирани подолу.

Класификација на договорите за осигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот).

Класификација на финансиските средства и обврски

Сметководствените политики на Друштвото овозможуваат финансиските средства и обврски да бидат класификувани во одредни категории, во зависност од условите:

- При класификацијата на одредено средство како чувано-до-достасување, Друштвото има позитивна намера и способност за задржување на истото до рокот на достасаност.
- При класификацијата на одредено средство како расположливо за продажба, Друштвото може да го чува средството до доспеаност, но доколку се појави потреба или поволни пазарни услови може да изврши продажба на истото.
- При класификација на одредено средство за тргување, Друштвото ги чува средствата со цел да оствари капитална добивка од продажба на истите доколку се појават поволни пазарни услови.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје **Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019**

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите, вложувањата и сл. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

5.1 Управување со ризик од осигурување

Цели на управување со ризикот од осигурување

Управувањето на Друштвото со ризикот од осигурување и финансискиот ризик се критични за работењето на Друштвото. За општите договори за осигурување целта е да се одберат средства чиј рок и износ при достасување ќе биде усогласен со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по тие договори.

Главната осигурителна активност на Друштвото претпоставува ризик од загуба од лица или организации кои што се директно изложени на ризикот. Овие ризици може да се однесуваат на здравје, незгода или останати ризици што може да произлезат од осигурани настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и тежината на штетите што произлегуваат од тие договори. Друштвото исто така е изложено и на пазарен ризик преку осигурителните и инвестиционите активности.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити за осигурување, процедури за одобрување на трансакции со нови производи или со кои се надминуваат поставените лимити, ценовни тарифи, централизирано управување со реосигурувањето и следење на вонредни настани.

Стратегија за запишување на полиси за осигурување

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е да се постигне дисперзија со што би се обезбедило избалансирано портфолио и кое се базира на големо портфолио со слични ризици во текот на повеќе години, со што се намалува променливоста на резултатот.

Стратегија за реосигурување

Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал. Друштвото склучува комбинација од пропорционални и непропорционални договори за реосигурување за да ја намали нето изложеноста, и тоа од типовите вишок на штети, квотно реосигурување и вишок на ризик.

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото. Друштвото активно управува со своите финансиски средства имајќи ги во предвид лимитите одредени со Законот. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските.

Табелата подолу ја дава пресметката на вложувањата на средства кои ја покриваат математичката резерва на Друштвото на ден 31 декември 2019 и 2018 година во согласност со регулативата. Друштвото е во согласност со пропишаните барања.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

Видови дозволени вложувања	Дозволен %	Остварен износ 2019	Остварен износ 2018
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	3%	3.793.475	3.780.391
Депозити во банки кои имаат дозвола издадена од НБРСМ	60%	548.360.000	354.500.000
Обврзници и други должнички хартии за кои гарантира РСМ	80%	2.077.310.047	1.839.273.268
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РСМ	20%	31.571.662	58.802.751
Аванси	20% од м.р.	45.511.581	38.272.199
Вложувања кои не се предвидени со Правилникот		0	0
Вкупно дозволени вложувања на средства		2.706.546.765	2.294.628.609
Вкупно математичка резерва		2.705.428.660	2.264.941.693
Разлика		1.118.105	29.686.916

Табелата подолу ја дава пресметката на вложувањата на средства кои ги покриваат техничките резерви на Друштвото на ден 31 декември 2019 и 2018 година во согласност со регулативата. Друштвото е во согласност со пропишаните барања.

Видови дозволени вложувања	Дозволен %	Остварен износ 2019	Остварен износ 2018
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	3%	3.946	1.992
Депозити во банки кои имаат дозвола издадена од НБРСМ	60%	22.140.000	9.000.000
Обврзници и други должнички хартии за кои гарантира РСМ	80%	9.363.036	9.363.831
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РСМ	20%	6.866.238	0
Вложувања кои не се предвидени со Правилникот		0	0
Вкупно дозволени вложувања на средства		38.373.220	18.365.823
Вкупно нето технички резерви		18.948.272	15.378.449
Резерви за преносни премии		8.641.131	8.913.366
Резерви за бонуси и попусти		0	0
Резерви за штети		10.307.141	6.465.083
Други технички резерви		0	0
Еквализациона резерва		0	0
Разлика		19.424.948	2.987.374

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје **Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019**

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки не смеат да надминат 3%, депозитите во банки кои имаат издадена дозвола од НБРСМ не смеат да надминат 60% од вкупните средства кои ги покриваат резервите по договорите за осигурување. Исто така обврзниците или другите хартии од вредност издадени и гарантирани од Република Северна Македонија не смеат да надминат 80% од вкупните средства кои ги покриваат резервите по договорите за осигурување.

Вложувања на средствата кои ги покриваат математичките резерви - животна осигурување, како што се авансите, не смее да надминуваат 20% од математичката резерва.

Вложување на средствата кои ги покриваат техничките резерви - животна осигурување

На 31 декември 2019 година, паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки изнесуваат 0,01% (2018: 0,01%), депозитите во банки изнесуваат 57,7% (2018: 49%), додека државните обврзници изнесуваат 24,4% (2018: 50,99%), а уделите во инвестициски фондови изнесуваат 17,89% (2018: 0%).

Вложување на средствата кои ги покриваат математичките резерви - животна осигурување

На 31 декември 2019 година, паричните средства во благајна и средства на банкарските сметки изнесуваат 0,14% (2018: 0,16%), депозитите во банки изнесуваат 20,21% (2018: 15,45%), додека државните обврзници изнесуваат 76,56% (2018: 80,16%), авансите изнесуваат 1,68% (2018: 1,69%), а уделите во инвестициски фондови изнесуваат 1,42% (2018: 2,56%).

5.1.1 Концентрација на ризик од осигурување

Ризикот од концентрација на осигурување може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали кои се поврзани, кои доколку настанат штетни настани може да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Според тоа Друштвото води посебна грижа во управување на ризикот од концентрација со тоа што прави диверзификација на портфолиото во поглед на концентрација на типови и видови на осигурителни штетни настани, географска и секторска концентрација.

Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Концентрација може да настане и кај многу сериозни, ретки настани, како што се природни катастрофи, како и кај настани кои се поврзани со одредени групи или територии.

(а) Географска и секторска концентрација

Најголемиот дел на ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Северна Македонија, меѓутоа постои диверзифицираност во поглед на градовите низ Република Северна Македонија и типовите на осигурителни настани. Друштвото внимателно ги следи ризиците кои произлегуваат од географската концентрираност и навремено реагира со соодветна стратегија на склучување или не склучување на договори за осигурување, онаму каде што е помал ризикот, односно поголем, респективно.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентрација кон ниедна група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

5.1.1 Концентрација на ризик од осигурување (продолжува)

(б) Концентрација од многу сериозни, ретки настани

Според нивната природа и настанување овие настани ретко се случуваат. Тие претставуваат сериозен ризик за Друштвото бидејќи случувањето на ваков настан, би имал значително влијание врз паричните одливи на Друштвото.

Друштвото води посебна стратегија за осигурување и реосигурување од овие ризици, според која за склучување на договор за осигурување и реосигурување, меѓу другите процедури, потребно е посебно одобрување од раководството.

Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување, како и трошоците и користите од истата.

5.2 Пазарен ризик

5.2. 1 Девизен ризик

Друштвото има трансакции во странска валута, кои произлегуваат од неговото тековно работење, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Северна Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можните флукуации на странските валути, кое сепак е ограничено поради фактот дека најголем број трансакции се во Евра, чиј валутен курс се смета за релативно стабилен.

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од вложувања на средства деноминирани во странска валута (државни обврзници), при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани во денари на 31 декември 2019 и 2018 година по валути е следната:

2019 година	ЕУР	УСД	Вкупно
Средства	2.132.885.505	0	2.132.885.505
Обврски	2.662.117.919	0	2.662.117.919
Нето девизна позиција	-529.232.414	0	-529.232.414

2018 година	ЕУР	УСД	Вкупно
Средства	1.887.069.480	0	1.887.069.480
Обврски	2.282.117.687	0	2.282.117.687
Нето девизна позиција	-395.048.207	0	-395.048.207

Друштвото е изложено само на ЕУР.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.2 Пазарен ризик (продолжува)

5.2.1 Девизен ризик (продолжува)

Изложеноста на девизни валути според типот на финансиските средства и обврски на 31 декември 2019 година по валути е следната:

Опис на позицијата	Број на позиција	МКД	Странска валута и валутна клаузула ЕВРА	ВКУПНО
1	2	3	4	8
I. Вкупно средства	001	1.136.811.949	2.132.885.505	3.269.697.454
1. Нематеријални средства	002	3.368.785	0	3.368.785
2. Вложувања	003	1.033.324.873	2.038.381.147	3.071.706.020
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	004	0	447.860	447.860
4. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	005	46.361.706	0	46.361.706
5. Одложени и тековни даночни средства	006	0	0	0
6. Побарувања	007	14.718.833	94.056.498	108.775.331
7. Останати средства	008	32.192.271	0	32.192.271
8. Активни временски разграничувања	009	6.845.481	0	6.845.481
II. Вкупно обврски	010	607.579.535	2.662.117.919	3.269.697.454
1. Капитал и резерви	011	425.131.948	0	425.131.948
2. Субординирани обврски	012	0	0	0
3. Бруто технички резерви	013	112.407.720	2.614.316.449	2.726.724.169
4. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	014	46.361.706	0	46.361.706
5. Останати резерви	015	2.380.292	0	2.380.292
6. Одложени и тековни даночни обврски	016	1.520.196	0	1.520.196
7. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	017	0	0	0
8. Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	018	19.737.313	47.801.470	67.538.783
9. Пасивни временски разграничувања	019	40.360	0	40.360
III. Разлика - неусогласена валутна структура	020	529.232.414	-529.232.414	0

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.2 Пазарен ризик (продолжува)

5.2 1 Девизен ризик (продолжува)

Изложеноста на девизни валути според типот на финансиските средства и обврски на 31 декември 2018 година по валути е следната:

Опис на позицијата	Број на позиција	МКД	Странска валута и валутна клаузула ЕВРА	ВКУПНО
1	2	3	4	8
I. Вкупно средства	001	861.690.927	1.887.069.480	2.748.760.407
1. Нематеријални средства	002	3.216.919	0	3.216.919
2. Вложувања	003	737.760.032	1.847.456.873	2.585.216.905
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	004	0	273.687	273.687
4. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	005	26.379.495	0	26.379.495
5. Одложени и тековни даночни средства	006	0	0	0
6. Побарувања	007	60.158.560	39.338.920	99.497.480
7. Останати средства	008	28.692.419	0	28.692.419
8. Активни временски разграничувања	009	5.483.502	0	5.483.502
II. Вкупно обврски	010	466.642.720	2.282.117.687	2.748.760.407
1. Капитал и резерви	011	375.319.411	0	375.319.411
2. Субординирани обврски	012	0	0	0
3. Бруто технички резерви	013	0	2.280.791.928	2.280.791.928
4. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	014	26.379.495	0	26.379.495
5. Останати резерви	015	1.562.301	0	1.562.301
6. Одложени и тековни даночни обврски	016	1.457.747	0	1.457.747
7. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај cedenti, по основ на договори за реосигурување	017	0	0	0
8. Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	018	61.923.766	1.325.759	63.249.525
9. Пасивни временски разграничувања	019	0	0	0
III. Разлика - неусогласена валутна структура	020	395.048.207	-395.048.207	0

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.2 Пазарен ризик (продолжува)

5.2.1 Девизен ризик (продолжува)

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 1% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемувања за 1%		Намалувања за 1%	
	2019	2018	2019	2018
ЕУР	(5.292.324)	(3.950.482)	5.292.324	3.950.482
Нето ефект	(5.292.324)	(3.950.482)	5.292.324	3.950.482

5.2.2 Ризик од промени на цените

Ризикот од цената на капиталот е веројатноста дека цената на капиталот ќе флукутира и ќе влијае на објективната вредност на вложувањата во акции и останатите инструменти чија вредност произлегува од конкретни вложувања во акции или од индексот на цените на капиталот. Друштвото е изложено на ризик од промени на цените на вложувањата и истиот е надвор од контрола на Друштвото.

5.3 Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога неговите купувачи нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик со оглед дека најголем број од осигурениците се разни правни друштва и физички лица во РСМ.

Кредитниот ризик се однесува на ризикот дека договорната страна нема да ги исполни своите договорни обврски што ќе резултира со финансиски загуби за Друштвото. Друштвото не е изложено на значајна концентрација на кредитен ризик. Побарувањата за премии за осигурување се состојат од голем број на комитенти. Во таа насока управувањето со кредитниот ризик вклучува разумна дисперзија и намалување на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиенти.

Максимална изложеност на кредитен ризик без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно обезбедување

	2019	2018
Финансиски средства		
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	300.161.838	339.796.453
Финансиски вложувања расположливи за продажба	2.101.721.551	1.767.452.236
Финансиски вложувања за тргување	38.437.900	76.196.017
Депозити, заеми и останати пласмани	631.384.731	401.772.199
Побарувања за премии	33.441.400	39.071.267
Други побарувања	75.333.931	60.426.213
Пари и парични еквиваленти	24.672.828	19.719.948
	3.205.154.179	2.704.434.333

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.3 Кредитен ризик (продолжува)

Претходната табела го покажува најлошото можно сценарио за изложеност на кредитен ризик на Друштвото на 31 декември 2019 и 2018 година, без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно засилување. За билансните позиции, изложеноста е изразена на нето основа како што е прикажано во билансот на состојба.

Како што е прикажано во табелата од максималната кредитна изложеност 65,57% (2018: 65,35%) се однесуваат на финансиски вложувања расположливи за продажба, 9,36% (2018: 12,56%) се однесуваат на финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање, додека 19,70% (2018: 14,86%) се однесуваат на орочени депозити и на дадени заеми.

Во вложувањата во хартии од вредност Друштвото поседува должнички хартии од вредност, т.е. државни записи и обврзници издадени од Република Северна Македонија. Во 2019 Fitch - Кредит рејтинг агенцијата и го додели ББ+ кредитниот рејтинг на Република Северна Македонија.

Орочените депозити на Друштвото се инвестирани во големи, средни и мали банки во земјата. Класификацијата на банките е согласно локалната законска регулатива пропишана од НБРСМ.

Согласно условите за осигурување и одредбите од Законот за облигационите односи, Друштвото на осигурениците може да им исплати аванси до висината на откупната вредност на полисата за осигурување на живот со винкулација на полисата во корист на Друштвото. Доколку осигурениците не го вратат авансот, Друштвото постапува како да побарале откуп.

Менаџментот на Друштвото е убеден во можноста за контрола и одржување минимална изложеност на кредитен ризик кој што произлегува по основ на побарувања од премии и вложувања во финансиски инструменти.

Структурата на побарувања од премии на 31 декември 2019 година е како што следи:

	Бруто изложеност	Исправка на вредност	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	0	0	0
Доспеани, но неоштетени побарувања	17.260.671	0	17.260.671
Доспеани и оштетени побарувања	24.082.082	7.901.353	16.180.729
	41.342.753	7.901.353	33.441.400

Структурата на побарувања од премии на 31 декември 2018 е како што следи:

	Бруто изложеност	Исправка на вредност	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	0	0	0
Доспеани, но неоштетени побарувања	20.284.000	0	20.284.000
Доспеани и оштетени побарувања	27.315.000	8.528.003	18.786.997
	47.599.000	8.528.003	39.070.997

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.3 Кредитен ризик (продолжува)

Старосната струка на доспеаните побарувања по премии за годините кои завршуваат на 31 декември 2019 и 2018 година е како што следи:

Доспевање на побарувањата по премии (нето):

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Недоспеани	0	0
Од 0-31 дена	17.260.671	20.284.000
Од 30-60 дена	7.655.797	8.719.000
Од 61-120 дена	3.389.974	4.187.000
Од 121-270 дена	5.096.798	5.881.000
Од 271-365 дена	38.160	0
Над 365 дена	0	0
	<u>33.441.400</u>	<u>39.071.000</u>

5.4 Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или има пласирано депозити во банки договорени по променливи каматни стапки. Со оглед дека Друштвото нема пласирано средства во вид на депозити во банки со променлива каматна стапка, односно сите орочени депозити на Друштвото се со фиксна каматна стапка, може да се каже дека не постои изложеност спрема ваков вид на ризик.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на 31 декември 2019 и 2018 година е како што следува:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Финансиски средства		
Некаматносни:		
- Парични средства	24.672.828	19.719.948
- Побарувања од осигурување	33.441.400	39.071.267
- Останати побарувања	75.333.931	60.426.213
	<u>133.448.159</u>	<u>119.217.428</u>
Каматносни со фиксна камата:		
- Депозити во банки	570.500.000	363.500.000
- Вложувања во државни обврзници	2.401.883.389	2.107.248.689
- Дадени позајмици	60.884.731	38.272.199
	<u>3.033.268.120</u>	<u>2.509.020.888</u>
	<u>3.166.716.279</u>	<u>2.628.238.316</u>
Финансиски обврски		
Некаматносни:		
- Останати тековни обврски	67.535.277	61.923.766
	<u>67.535.277</u>	<u>61.923.766</u>
Каматносни со фиксна камата:		
- Обврски за лизинг	0	1.325.759
	<u>0</u>	<u>1.325.759</u>
	<u>67.535.279</u>	<u>63.249.525</u>

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.4 Каматен ризик (продолжува)

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 2% процентни поени на каматните стапки на дадените депозити. Анализата е направена на салдата на депозити во банки на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемувања за 2%		Намалувања за 2%	
	2019	2018	2019	2018
Депозити во банки	11.410.000	1.800.000	-11.410.000	-1.800.000
Нето ефект	11.410.000	1.800.000	-11.410.000	-1.800.000

5.5 Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски и Друштвото нема вакви проблеми во своето работење.

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2019 година според нивната доспеаност во илјади денари:

2019	До 1 месец	1-3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	24.672.828	0	0	0	24.672.828
Побарувања од осиг.	17.260.671	7.655.797	8.524.932	0	33.441.398
Останати побарувања	75.333.931	0	0	0	75.334.051
Дадени позајмици	638.225	2.457.308	15.538.060	42.251.138	60.884.731
Депозити во банки	0	0	0	570.500.000	570.500.000
Вложувања	0	0	0	2.401.883.389	2.401.883.389
	117.905.655	10.113.105	24.062.992	3.014.634.527	3.166.716.279
Останати обврски	67.538.783	0	0	0	67.538.783
Обврски за лизинг	0	0	0	0	0
	67.538.783	0	0	0	67.538.783

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.5 Ликвидносен ризик (продолжува)

2018	До 1 месец	1-3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	19.719.948	0	0	0	19.719.948
Побарувања од осиг.	21.118.274	8.441.295	9.511.698	0	39.071.267
Останати побарувања	59.234.200	0	1.192.013	0	60.426.213
Дадени позајмици	41.000	7.381.000	10.086.000	20.764.199	38.272.199
Депозити во банки	0	0	0	363.500.000	363.500.000
Вложувања	0	0	0	2.107.248.689	2.107.248.689
	100.113.422	15.822.295	20.789.711	2.491.512.888	2.628.238.316
		0	0	0	0
Останати обврски	61.923.766	0	0	0	61.923.766
Обврски за лизинг	43.000	87.000	364.234	831.525	1.325.759
	61.966.766	87.000	364.234	831.525	63.249.525

5.6 Даночен ризик и ризик од неусогласеност со прописи утврдени со спроведени законски контроли од надлежни институции

Согласно законските прописи во Република Северна Македонија, финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Друштвото подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесувањето на даночните извештаи за годината. Заклучно со датумот на составување на финансиските извештаи за 2019 година, не е извршена контрола од страна на УЈП на данокот од добивка и на персоналниот данок на доход за 2019 година.

Согласно измените во законот за данок на добивка во 2019 година и Правилникот за формата и содржината на извештајот за трансферни цени (Службен весник на РСМ бр. 59/2019), Друштвото има обврска да изготви извештај за трансферни цени за 2019 година најдоцна до 30 септември 2020 година. До датумот на овој извештај, Друштвото нема изготвено извештај за трансферни цени во согласност со законската регулатива. Друштвото спроведува редовна проценка на потенцијалните даночни ефекти што се очекува да произлезат од новите барања за трансферни цени. Раководството на Друштвото оценува дека таквите износи што можат да се појават нема да имаат никаков материјален ефект врз финансиските извештаи и пријавените даноци.

Во текот на 2019 година, над работењето на Друштвото се спроведени контроли од страна на Управата за финансиско разузнавање, од аспект на почитување на одредбите од Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам, како и од страна на Агенцијата за суепрвизија на осигурување од аспект на работењето на Друштвото во класата 21 - Осигурување на живот поврзано со удели во инвестициски фондови кога осигуреникот го презема инвестицискиот ризик во врска со промените на вредноста на инвестициските купони или други хартии од вредност на инвестициските фондови. Контролите не утврдија законски неусогласености во работењето на Друштвото.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.7 Управување со ризикот од капитал

Агенцијата за супервизија на осигурување како главен регулатор ја следи адекватноста на капиталот на Друштвото во целина. Друштвото е должно да ја одржува стапка на адекватност на капиталот во однос на обемот на работа и класите на осигурување во рамките на осигурување и/или реосигурување, во било кое време најмалку во висина на нивото на маргината на солвентност.

Капиталот на Друштвото согласно законските барања е составен од основен и дополнителен капитал и е пресметан на следниот начин:

При пресметка на основниот капитал на Друштвото се земаат во предвид следните ставки:

- уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- резерви на Друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување;
- пренесена нераспределена добивка;
- нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и придонесите, како и дивиденда предвидена за исплата), доколку е потврдена од овластен ревизор.

При пресметка на основниот капитал на Друштвото следните ставки се сметаат за одбитни:

- сопствени акции кои ги поседува Друштвото;
- долгорочни нематеријални средства;
- пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година.

При пресметка на дополнителниот капитал на Друштвото, кој не смее да биде повисок од 50% од основниот капитал се земаат во предвид следните ставки:

- уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- премии од емитирани кумулативни приоритетни акции;
- субординирани должнички инструменти;
- хартии од вредност со неопределен рок на доспевање.

Адекватноста на одржувањето на капиталот и користењето на сопствените средства редовно се следат од страна на раководството на Друштвото.

Табелата подолу ја дава пресметката на вкупниот капитал и односот со маргината на солвентност и гарантниот фонд на Друштвото на ден 31 декември 2019 и 2018 година во согласност со регулативата. Друштвото е во согласност со пропишаните барања.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.7 Управување со ризикот од капитал (продолжува)

	2019	2018
1. Капитал		
а) Уплатен акционерски капитал	184.131.750	184.131.750
б) Резерви	74.956.947	63.215.259
в) Нераспоредена добивка	125.996.684	102.513.308
г) Откупени сопствени акции (-)	-9.765.970	-9.765.970
д) Нематеријални средства (-)	-3.368.785	-3.216.919
ѓ) Акумулирана и тековна загуба (-)	0	0
Вкупно капитал	371.950.626	336.877.428
2. Маргина на солвентност	178.491.754	144.663.610
3. Гарантен фонд (3.000.000 ЕУР)	184.456.800	184.485.000
4. Вишок на капитал над маргина на солвентност	193.458.872	192.213.818
5. Вишок на капитал над гарантен фонд	187.493.826	152.392.428

Потребното ниво на маргина на солвентност пресметано согласно Законот за супервизија на осигурувањето изнесува 178.491.754 денари (2018: 144.663.610 денари).

Капиталот на Друштвото за осигурување кое врши работи на осигурување на живот во секое време, треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност која се пресметува како збир од добиените резултати.

Гарантниот фонд изнесува 1/3 од маргината на солвентност, но не понизок од износот според кој Друштвото има добиено дозвола за работа, а тој изнесува 3.000.000 ЕУР.

5.8 Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење исклучиво со сопствени средства поради што не користи краткорочни или долгорочни кредити и заеми од банки и други друштва. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

6. УТВРДУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, вложувањата расположливи за продажба, обврските кон добавувачи како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири по договорни услови. Утврдувањето на објективната вредност се базира на пазарните вредности на средствата и обврските кои во билансот на состојба не се презентирани по објективна вредност.

Друштвото ги класификува финансиските средства и обврски согласно хиерархијата за техники на вреднување и информациите дали потребните инпути за вреднување се јавно достапни или не, согласно која постојат три нивоа на хиерархија на објективна вредност и тоа:

Ниво 1 - објективната вредност е утврдена со директна примена/повикување на котирана пазарна цена на финансиските инструменти на активен пазар. На датумот на билансот на состојба Друштвото има класификувано финансиски инструменти во оваа категорија, во износ од 38.437.900 денари (2018: 76.196.017 денари).

Ниво 2 - објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) од активни пазари (влезните информации може директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активните пазари, како на пр.: котираните цени на активен пазар за слични финансиски инструменти, или сите значајни влезни информации во моделот за одредување на објективната вредност може да се потврдат и да се следат на активниот пазар). Друштвото има класификувано инструменти во ниво 2 и тоа вложувањата во Државни обврзници со и без девизна клаузула во износ од 2.101.721.551 денари (2018: 1.767.452.236 денари).

Доколку за вредноста на вложувањата не постојат пазарни информации, вреднувањето се врши преку дисконтирање на идните парични приливи и одливи со примена на методот на ефективна каматна стапка. Евентуалните разлики на ваквото вреднување и сметководствената вредност на вложувањата се евидентира во ревалоризационите резерви на Друштвото.

Ниво 3 - објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) коишто не можат директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активни пазари, односно врз основа на техники за вреднување во кои најголемо учество имаат информациите за ризиците на финансиските инструменти коишто не можат да се следат и да се потврдат на активни пазари. Друштвото нема класификувано инструменти во ниво 3.

Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност:

2019 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски вложувања расположливи за продажба	0	2.101.721.551	0	2.101.721.551
Финансиски вложувања за тргување	38.437.900	0	0	38.437.900
Вкупно	38.437.900	2.101.721.551	0	2.140.159.451

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

6. УТВРДУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ (продолжува)

2018 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски вложувања расположливи за продажба	0	1.767.452.236	0	1.767.452.236
Финансиски вложувања за тргување	76.196.017	0	0	76.196.017
Вкупно	76.196.017	1.767.452.236	0	1.843.648.253

Нема рекласификација и движење од едно во друго ниво од 2019 година во 2018 година.

Финансиски инструменти кои не се евидентирани по објективната вредност

Разликата помеѓу сметководствената вредност и објективната вредност на оние финансиски средства и обврски кои во Билансот на состојба не се евидентирани според објективна вредност се прикажани во табелата подолу:

	2019			2018
	Вкупна евидентира-на вредност	Вкупна објективна вредност	Вкупна евидентира-на вредност	Вкупна објективна вредност
Средства				
Должнички хартии од вредност чувани до достасување	300.161.838	300.161.838	339.796.453	339.796.453
Орочени депозити	570.500.000	570.500.000	363.500.000	363.500.000
Останати заеми	60.884.731	60.884.731	38.272.199	38.272.199
Побарувања од осигуреници и останати побарувања	108.775.331	108.775.331	99.497.480	99.497.480
Парични средства и парични еквиваленти	24.672.828	24.672.828	19.719.948	19.719.948
Вкупно	1.064.994.728	1.064.994.728	860.786.080	860.786.080

Претпоставки користени при одредувањето на објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски

Со оглед на фактот дека не постои доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купувањата и продажбите на финансиските средства и обврски, како и со оглед на тоа дека не постојат објавени пазарни информации, за целите на обелоденувањата поврзани со објективната вредност на финансиските средства и обврски, Друштвото ја користеше техниката на анализа на дисконтираните готовински текови. При ваквата техника на вреднување се користат каматните стапки за финансиски инструменти со слични карактеристики, со цел да се добијат релевантни проценки на цените од тековните пазарни трансакции. Земајќи ја предвид краткорочноста на побарувањата не постои значајно отстапување на нивната сметководствена вредност во однос на нивната објективна вредност.

7. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ

Со оглед на својата големина и активности, Друштвото во текот на своето работење не е организирано во посебни сегменти, ниту како деловни (бизнис) сегменти, ниту како географски сегменти.

Поради ова, не се врши сегментно презентирање на работењето на Друштвото.

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

8. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА ОД ОСИГУРУВАЊЕ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Бруто полисирана премија за осигурување	805.885.717	771.270.335
Бруто полисирана премија предадена во реосигурување	-886.337	-1.516.182
Промена во бруто резервите за преносна премија	98.062	387.016
Промена во бруто резервите за преносна премија-дел за реосигурување	<u>174.173</u>	<u>0</u>
	<u>805.271.615</u>	<u>770.141.169</u>

8.1 ПОЛИСИРАНИ ПРЕМИИ ПО ВИДОВИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Полисирана премија за осигурување на живот	777.680.063	741.022.995
Полисирана премија за осигурување од незгода	19.597.345	21.333.352
Полисирана премија за осигурување од ТБС	<u>8.608.309</u>	<u>8.913.988</u>
	<u>805.885.717</u>	<u>771.270.335</u>

9. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Приходи од камати	110.073.771	91.863.583
Позитивни курсни разлики	9.757.006	5.300.068
Капитална добивка од продажна на вложувања за тргување	837.692	4.649.247
Нереализирани добивки од вложувања за тргување	<u>5.104.305</u>	<u>1.595.126</u>
Вкупно	<u>125.772.774</u>	<u>103.408.024</u>

9.1 ПРИХОДИ ОД КАМАТИ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Приходи од камати од депозити од математичка резерва	12.063.064	8.342.956
Приходи од камати од депозити од техничка резерва	106.022	228.368
Приходи од камати од депозити од редовна сметка	322.094	387.689
Приходи од камати од државни обврзници од математичка резерва	83.871.079	72.082.778
Приходи од камати од државни обврзници од технички резерва	360.925	301.859
Приходи од камати од државни обврзници од редовна сметка	11.276.071	8.396.939
Приходи од камати од дадени заеми	<u>2.074.516</u>	<u>2.122.994</u>
Вкупно	<u>110.073.771</u>	<u>91.863.583</u>

10. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Приходи од отпис на обврски	-	-
Приходи од продажба на материјални средства	-	-
Останати приходи	<u>571.092</u>	<u>2.225.520</u>
Вкупно	<u>571.092</u>	<u>2.225.520</u>

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

11. НАСТАНАТИ ШТЕТИ, НЕТО

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Бруто исплати на осигуреници:		
Бруто исплатени штети	170.244.787	160.019.292
Исплатени штети по основ на осигурување на живот	16.583.984	9.241.187
Исплатени штети по основ на осигурување од незгода	5.931.224	6.079.565
Исплатени штети по основ на осигурување од ТБС	2.790.030	2.375.490
Исплатени штети по основ на доживување	79.627.670	95.160.827
Исплатени штети по основ на бонус за породување	489.633	2.229.637
Исплатена штета по основ на рента	50.961	50.960
Исплатени штети по основ на откуп	64.260.953	44.917.850
Исплатени трошоци за проценка на штети	510.332	276.236
Бруто исплатени штети, дел за рео	<u>0</u>	<u>-312.460</u>
Промена во бруто резерви за штети	3.842.058	657.957
Промена во бруто резерви за настанати пријавени штети	3.528.254	576.228
Промена во бруто резерви за настанати непријавени штети	<u>313.804</u>	<u>81.729</u>
Вкупно, нето	<u>174.086.845</u>	<u>160.665.461</u>

12. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Промени во бруто математичка резерва за животното осигурување	341.158.340	347.691.317
Промени во бруто математичка резерва за детско осигурување	79.416.473	81.764.307
Промени во бруто математичка резерва за ТБС	1.293.971	1.684.658
Промени во бруто математичка резерва за колективно осигурување	3.894.779	4.151.261
Промена во математичка резерва за останати осигурувања и дополнително осигурена сума (ДОС)	14.723.404	7.696.916
Промена во математичка резерва за купување удели	<u>1.701.278</u>	<u>198.099</u>
Вкупно	442.188.245	443.186.558

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

13. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Провизија спрема друштва за застапување во осигурување	77.826.860	55.776.974
Провизија спрема застапници во осигурување	6.043.288	8.664.389
Провизија спрема осигурително брокерски друштва	35.937.460	40.745.612
Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	33.576.048	28.173.519
Трошоци за маркетинг	3.246.391	5.631.396
Трошоци за ваучери за осигурување	46.064	104.842
Трошоци за печатење на прирачници за продажба	777.630	2.764.538
Останати трошоци за стекнување	4.280.858	2.162.882
Трошоци за стекнување	<u>161.734.599</u>	<u>144.024.152</u>
Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	3.965.106	4.126.890
Трошоци за бруто плати на вработените	17.590.116	16.119.444
Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	2.805.061	3.747.367
Трошоци за наемнини	5.291.437	4.692.301
Трошоци за банкарски услуги	2.140.222	1.996.667
Трошоци за телекомуникациски услуги	1.199.026	1.267.077
Трошоци за ПТТ услуги	885.422	977.867
Трошоци за одржување	1.881.247	1.867.932
Трошоци за медицинска проценка	2.403.560	1.737.332
Трошоци за други услуги	14.619.667	12.690.281
Материјални трошоци	2.316.623	2.701.943
Трошоци за резервирања	1.990.797	1.391.376
Трошоци за службени патувања	2.017.312	1.013.820
Трошоци за стручно усовршување	1.691.838	2.045.172
Трошоци за ревизии и законски контроли	1.252.088	1.035.020
Останати административни трошоци	395.026	205.200
Административни трошоци	<u>62.444.548</u>	<u>57.615.689</u>
Вкупно	<u>224.179.147</u>	<u>201.639.841</u>

14. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Негативни курсни разлики	10.118.271	5.370.290
Камата за финансиски лизинг	25.291	115.258
Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност) од вложувања за тргување	277.689	1.337.032
Вкупно	<u>10.421.251</u>	<u>6.822.580</u>

15. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКЛУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Трошоци за платени судски спорови	118.439	3.816
Трошоци од минати години	177.051	317.831
Останати трошоци	475.634	20.199
Вкупно	<u>771.124</u>	<u>341.846</u>

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

16. ДАНОК ОД ДОБИВКА

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Тековен данок од добивка	6.209.793	5.306.058
Вкупно	6.209.793	5.306.058
Усогласување на законска со ефективна даночна стапка:		
Непризнаени расходи	14.434.996	12.529.462
Бруто добивка	56.022.330	40.531.122
Даночна основа	70.457.326	53.060.584
Пресметан данок од добивка по 10%	7.045.733	5.306.058
Намалување на данок од добивка за вредносни ваучери за спорт	-835.940	-
Обврска за Данок за добивка	6.209.793	5.306.058
Добивка пред оданочување	56.022.330	40.531.122
Ефективна даночна стапка	11,08%	13,09%

17. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА И ОПРЕМА

	Нематеријални средства	Опрема	Вложувања во туѓи објекти	Вкупно
Набавна вредност на 01.01.2018	7.272.795	18.488.297	0	25.761.092
Набавки	1.147.304	2.954.637	2.956.584	7.058.525
Намалување	-299.629	-2.371.647	0	-2.671.276
Расход	0	-1.204.952	0	-1.204.952
Состојба на 31.12.2018	8.120.470	17.866.335	2.956.584	28.943.389
Набавки	719.420	1.427.490	517.034	2.663.944
Намалување-затворање на аванс	0	0	0	0
Расход	0	0	0	0
Состојба на 31.12.2019	8.839.890	19.293.825	3.473.618	31.607.333
Акумулирана амортизација на 01.01.2018	3.994.383	11.258.760	0	15.253.143
Амортизација за 2018	909.168	1.632.704	443.487	2.985.359
Намалување	0	-1.484.503	0	-1.484.503
Расход	0	0	0	0
Состојба на 31.12.2018	4.903.551	11.406.961	443.487	16.753.999
Амортизација за 2019	567.554	2.750.684	646.868	3.965.106
Намалување	0	0	0	0
Расход	0	0	0	0
Состојба на 31.12.2019	5.471.105	14.157.645	1.090.355	20.719.105
Нето сегашна вредност на:				
- 31 декември 2018	3.216.919	6.459.374	2.513.097	12.189.390
- 31 декември 2019	3.368.785	5.136.180	2.383.263	10.888.228

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

17. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА И ОПРЕМА (продолжува)

Друштвото не располага со сопствен деловен простор односно користи простор земен под оперативен наем за кој се плаќа месечна закупнина.

На 31 декември 2019 и 2018 година Друштвото нема дадена опрема и нематеријални средства под залог и истите во целост ги користи за деловни активности на Друштвото.

18. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	300.161.838	339.796.453
Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	0	39.575.835
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	300.161.838	300.220.618
Финансиски вложувања расположиви за продажба	2.101.721.551	1.767.452.236
Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	0	4.000.065
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	2.101.721.551	1.763.452.171
Финансиски вложувања за тргување	38.437.900	76.196.017
Депозити, заеми и останати пласмани	631.384.731	401.772.199
Дадени депозити	570.500.000	363.500.000
Заеми	60.884.731	38.272.199
Вкупно	3.071.706.020	2.585.216.905

18.1 ВЛОЖУВАЊА КОИ СЕ ЧУВААТ ДО ДОСПЕВАЊЕ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност до една година	0	39.575.835
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност над една година	300.161.838	300.220.618
Дисконт на обврзници	0	0
Вкупно вложувања кои се чуваат до доспевање	300.161.838	339.796.453

18.2 ВЛОЖУВАЊА КОИ СЕ РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност до една година	0	4.000.065
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност над една година	2.101.721.551	1.763.452.171
Дисконт	0	0
Премија	0	0
Вкупно вложувања кои се расположиви за продажба	2.101.721.551	1.767.452.236

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

18.3 ВЛОЖУВАЊА ЗА ТРГУВАЊЕ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Удели во инвестициски фондови	36.980.976	75.899.976
Промена во објективната вредност преку биланс на успех	1.456.924	296.041
Вкупно вложувања за тргување	<u>38.437.900</u>	<u>76.196.017</u>

18. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (продолжува)

18.4 ДЕПОЗИТИ, ЗАЕМИ И ОСТАНАТИ ПЛАСМАНИ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Депозити во банки:		
Халк Банка АД Скопје	190.000.000	90.000.000
Еуростандард Банка АД Скопје	0	3.000.000
Уни Банка АД Скопје	60.000.000	0
Охридска Банка АД Скопје	123.000.000	73.000.000
Шпаркасе Банка АД Скопје	197.500.000	197.500.000
	<u>570.500.000</u>	<u>363.500.000</u>
Дадени заеми на осигуреници	45.511.581	38.272.199
Останати заеми	15.373.150	0
Вкупно	<u>631.384.731</u>	<u>401.772.199</u>

Со состојба на 31 декември 2019 година, Друштвото има вложувања во државни обврзници издадени од Министерството за финансии на РСМ со рокови на доспевања од 1 до 30 години во износ од **2.101.721.551 денари (2018: 1.767.452.236 денари)**.

Со состојба на 31 декември 2019 година, Друштвото има вложувања во удели во отворени инвестициски фондови (парични фондови) кои се регистрирани и работат на територијата на РСМ во износ од **38.437.900 денари (2018: 76.196.017 денари)**.

Со состојба на 31 декември 2019 година, Друштвото има орочени депозити во банки на износ од **570.500.000 денари (2018: 363.500.000 денари)** со рок на орочување од 12 месеци до 120 месеци, и каматни стапки кои се движат од 2,50% до 4,00% годишно (2018: од 0,02% до 3,70% годишно). Друштвото остварува приходи од камати од ваквите депозити и истите се прикажани во рамките на приходи од вложувања (Белешка 9).

Согласно условите за осигурување и одредбите од Законот за облигационите односи, Друштвото на осигурениците може да им исплати аванси до висината на откупната вредност на полисата за осигурување на живот со винкулација на полисата во корист на Друштвото. Доколку осигурениците не го вратат авансот, Друштвото постапува како да побарале откуп.

Со состојба на 31 декември 2019 година Друштвото има дадени аванси на осигуреници во износ од 45.511.581 денари (2018: 38.272.199 денари). Авансите се издаваат со рок на доспевање до 5 години со каматна стапка од 5,5% на годишно ниво.

На 24 декември 2019 година, Друштвото потпиша договор за давање на субординиран заем со Кроација Осигурување АД - Друштво за неживотно осигурување Скопје во износ од 15.373.150 денари со висина на каматна стапка од 8,2% на годишно ниво и рок на враќање од 6 години.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

19. ПОБАРУВАЊА ОД ОСИГУРЕНИЦИ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Побарувања за ненаплатена премија	41.342.753	47.599.270
Исправка на вредност на побарувања	<u>-7.901.353</u>	<u>-8.528.003</u>
Вкупно	33.441.400	39.071.267

Исправка на вредност

Движењето на сметката за исправка на вредност на побарувањата од непосредни работи на осигурување во текот на 2019 и 2018 година, е како што следи:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
На 1 јануари	8.528.003	6.620.030
Загуби/(Ослободување) поради обезвреднување за годината, нето	<u>-626.650</u>	<u>1.907.973</u>
Вкупно	7.901.353	8.528.003

20. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Побарувања по основ на:		
Камати од депозити	10.470.960	4.235.176
Камати од државни обврзници	62.149.068	55.923.384
Камати од дадени позајмици	17.268	0
Побарувања по основ на исплатени аванси за штети	2.131.871	0
Останати побарувања	<u>564.764</u>	<u>267.653</u>
Вкупно	75.333.931	60.426.213

21. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Денарски сметки во банки	20.845.407	15.899.814
Денарски сметки во банки (математичка резерва)	3.793.475	3.780.391
Денарски сметки во банки (техничка резерва)	3.946	1.992
Благајна	30.000	37.751
Девизна сметка	<u>0</u>	<u>0</u>
Вкупно	24.672.828	19.719.948

22. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Побарувања по основ на:		
Одложени трошоци на стекнување до една година	0	0
Одложени трошоци за стекнување - вредносни ваучери	0	0
Одложени трошоци на стекнување до една година - поврзани субјекти	104.834	100.797
Одложени трошоци на повеќе години	960.260	684.418
Одложени пресметани трошоци по полиси за животното осигурување на вработени	3.015.808	2.634.010
Останати пресметани приходи и одложени трошоци	<u>2.764.579</u>	<u>2.064.277</u>
Вкупно	6.845.481	5.483.502

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

23. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

	2019	2018	2019	2018
	Бр. на акции	Бр. на акции	(000) МКД	(000) МКД
Обични акции	30.000	30.000	184.131.750	184.131.750
Вкупно	30.000	30.000	184.131.750	184.131.750

Структурата на акционерскиот капитал со состојба на ден 31 декември 2019 и 2018 година според евиденцијата на ЦДХВ е како што следува:

	31 декември 2019 година		31 декември 2018 година	
	Број на акции	% на Учество	Број на акции	% на Учество
Кроацيا Осигурување дд, Загреб	28.500	95%	28.500	95 %
Сопствени акции	1.500	5%	1.500	5%
Вкупно	30.000	100%	30.000	100%

Според Одлука на Собранието на акционери на Друштвото донесена во 2012 година и по спроведена постапка, на почетокот на 2013 година извршено е отуѓување на 750 сопствени обични акции на акционерот Кроацيا Осигурување дд Загреб. Продажната вредност на акциите изнесува 105 ЕУР по акција, односно вкупна продажна вредност од 78.750 ЕУР или 4.843 илјади денари. Акциите кои биле предмет на продажба претставуваат 2.5% од основната главнина на Друштвото, со што вкупното учество на акции кои ќе ги поседува Кроацيا Осигурување дд Загреб изнесува 95%. Ваквата промена е регистрирана кај сите надлежни институции во јануари 2013 година.

Заработка по акција

	2019	2018
Нето добивка	49.812.537	35.225.064
Број на акции	30.000	30.000
Заработка по акција	1.660	1.174

24. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

	2019	2018
Бруто резерви за преносни премии	9.088.991	9.187.053
Бруто математичка резерва	2.705.428.660	2.264.941.693
Бруто резерви за штети	10.307.141	6.465.083
Бруто останати технички резерви	1.899.377	198.099
Вкупно	2.726.724.169	2.280.791.928

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

24. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (продолжува)

24.1 Движење на бруто математичката резерва

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Состојба на математичка резерва на почеток на годината	2.264.941.693	1.821.953.234
Промени во бруто математичка резерва за животното осигурување	341.147.602	347.691.317
Промени во бруто математичка резерва за детско осигурување	79.429.667	81.764.307
Промени во бруто математичка резерва за ТБС	1.293.971	1.684.658
Промени во бруто математичка резерва за колективно осигурување	3.894.779	4.151.261
Промена во математичка резерва за останати осигурувања и дополнително осигурена сума (ДОС)	<u>14.720.948</u>	<u>7.696.916</u>
Состојба на бруто математичка резерва на крај на годината	2.705.428.660	2.264.941.693

Математичка резерва претставува разлика помеѓу сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашната вредност на идните обврски врз основа на тие договори. Математичката резерва е фонд во кој се собираат средствата од премиите од животни осигурувања на сите осигуреници. Вкупните технички резерви на Друштвото се потврдени од страна на овластен независен актуар.

25. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Бруто резерва во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик со еднократна улата на премија	38.525.787	25.636.451
Бруто резерва во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик со повеќекратна улата на премија	<u>7.835.919</u>	<u>743.044</u>
Вкупно	<u>46.361.706</u>	<u>26.379.495</u>

Бруто техничките резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик се однесуваат на издвоените средства по договорите за осигурување каде што осигуреникот прифаќа преземање на ризикот од инвестирање и дел од уплатената премија се користи за купување на удели во инвестициски фонд во име и за сметка на осигуреникот. Вкупниот износ на овие резерви е покриен со вложувања во инвестициски фондови во согласност со избраниот производ од страна на осигуреникот.

26. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Обврски за данок од резултатот	1.520.196	1.457.747
Останати даночни обврски	<u>0</u>	<u>0</u>
Вкупно	<u>1.520.196</u>	<u>1.457.747</u>

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019
(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

27. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Обврски по основ на провизија на посредници	18.148.345	19.367.315
Обврски по основ на однапред уплатена премија за животното осигурување	41.909.527	32.161.369
Обврски по основ на уплатен капар за животното осигурување	4.327.710	8.196.017
Обврски по основ на финансиски лизинг	0	1.325.759
Останати обврски	3.153.201	2.199.065
Вкупно	<u>67.538.783</u>	<u>63.249.525</u>

28. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Друштвото во текот на своето работење е поврзано со своето матично друштво, како и со останатите друштва кои се поврзани со матичното друштво.

Трансакциите со овие поврзани субјекти се како што следува:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
<i>Побарувања од:</i>		
Кроациа Осигурување дд, Загреб	8.236	0
Кроациа Осигурување неживотно осигурување Скопје	<u>15.561.984</u>	<u>0</u>
Вкупно	<u>15.570.220</u>	<u>0</u>
<i>Обврски кон:</i>		
Кроациа Осигурување дд, Загреб	13.826	13.828
Кроациа Осигурување неживотно осигурување Скопје	<u>109.202</u>	<u>35.438</u>
Вкупно	<u>123.028</u>	<u>49.266</u>
<i>Расходи:</i>		
Кроациа Осигурање дд, Загреб	189.998	257.000
Кроациа Осигурување Неживотно осигурување Скопје	635.418	874.000
Маистра дд Ровињ	0	38.000
Исплати на менаџмент	<u>14.790.695</u>	<u>15.080.222</u>
Вкупно	<u>15.616.111</u>	<u>16.249.222</u>
<i>Приходи:</i>		
Кроациа Осигурување Неживотно осигурување Скопје	<u>171.077</u>	<u>154.362</u>
Вкупно	<u>171.077</u>	<u>154.362</u>

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје **Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019**

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

28. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ (продолжува)

Друштвото смета дека има непосреден однос на поврзана страна со мнозинскиот сопственик Croatia Osiguranje d.d. Zagreb и со членовите на Групациската на мнозинскиот сопственик.

Во текот на 2019 година, Друштвото потпиша договор за давање на субординиран заем со Кроација Осигурување АД - Друштво за неживотно осигурување во износ од 15.373.150 денари. Други значајни трансакции со поврзани страни во текот на 2019 година не се реализирани.

Ставката за исплати на менаџментот се состои од сите исплати на клучното раководство на компанијата, членовите на Одборот на Директори како и директорите на секторите во кој износ се вклучени бруто платите, премиите за животно осигурување, бонусите и надоместот за членовите на Одборот на Директори.

29. НЕИЗВЕСНИ И ПРЕЗЕМЕНИ ОБВРСКИ

Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2019 година, Друштвото се јавува како тужена странка во четири судски постапки со вкупна вредност на побарувањата од страна на тужителите во износ од 1.565.024 денари (2018: 1.080.000 денари). За овие судски процеси Друштвото има издвоено резерви во износ од 674.856 денари (2018: 853.000 илјади денари).

30. УСОГЛАСЕНОСТ СО ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

На 31 декември 2019 година, Друштвото ги исполнува барањата на Законот за супервизија на осигурување во врска со покривање на маргина на солвентност, пропишаните лимити за вложувањата на капиталот утврден во согласност со Законот за супервизија на осигурување како и средствата кои ги покриваат техничките резерви, Друштвото има доволно средства за покривање на техничката резерва и покривање на капиталот во целост.

На 31 декември 2019 година, Друштвото има вложувања од капиталот во субјект што не е банка кои преставуваат 84,75% од капиталот. Нема ограничувања на лимит на овие вложувања. Друштвото редовно го известува регулаторот - Агенцијата за супервизија на осигурувањето („АСО“) преку кварталните извешати за овие вложувања и досега нема добиено мерка или препорака за усогласување.

На 31 декември 2018 година, Друштвото ги исполнува барањата на Законот за супервизија на осигурување во врска со покривање на маргина на солвентност, пропишаните лимити за вложувањата на капиталот утврден во согласност со Законот за супервизија на осигурување како и средствата кои ги покриваат техничките резерви, Друштвото има доволно средства за покривање на техничката резерва и покривање на капиталот во целост.

На 31 декември 2018 година, Друштвото е усогласено за видот и обемот на вложувањата во технички резерви и капитал согласно утврдените и дозволени законски лимити на Агенцијата за Супервизија на осигурувањето. Друштвото редовно го известува регулаторот - Агенцијата за супервизија на осигурувањето („АСО“) преку кварталните извешати за овие вложувања и досега нема добиено мерка или препорака за усогласување.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје **Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019**

(сите износи се искажани во денари, доколку не е поинаку искажано)

31. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Во текот на месеците февруари и март 2020 година, Европа беше погодена од пандемија на вирусот КОВИД-19 кој ја зафати и територијата на Република Северна Македонија. Владата на Република Северна Македонија, како и речиси сите влади во Европа прогласи вонредна состојба на 18 март 2020 година со цел да се искористат сите расположливи ресурси за спречување на пандемијата. Со мерките кои се преземаат на територијата на Европа и Република Северна Македонија, се ограничуваат движењето на населението и трговијата. Овие ограничувања се очекува да имаат значајно влијание врз одредени сектори во економијата, кое непосредно ќе се одрази и на работењето на осигурителниот сектор во 2020 година. Во исчекување на нови поконкретни мерки од страна на Владата на Република Северна Македонија и Агенцијата за супервизија на Осигурување, Друштвото се уште не може со разумна сигурност материјално да го квантифицира влијанието на кризата. На датумот на одобрување на овие финансиски извештаи, Друштвото располага со значајни резерви, технички и капитални, кои ги има генерирано во текот на досегашното работење. Друштвото во исто време презема чекори, за да ги амортизира претстојните влијанија предизвикани од пандемијата и да обезбеди непречено оперативно работење, со внимателно планирање на својата ликвидност и прилагодување на ново настанатите услови во домашната и светската економија.

Раководството на Друштвото смета дека појавата на КОВИД-19 е некорективен настан по периодот на известување.

По 31 декември 2019 година - датумот на известување, до денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, нема значајни настани кои би предизвикале корекција на финансиските извештаи, ниту пак останати настани кои се материјално значајни за објавување во овие финансиските извештаи.

ДОДАТОК 1

**Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај
за работењето согласно одредбите на ЗТД**

Согласно член 476, став 4 од Законот за трговски друштва Годишната сметка која ја изготвуваат трговските друштва вклучува биланс на состојба и биланс на успех и објаснувачки белешки.

Согласно член 476, став 6 од Законот за трговски друштва годишната сметка и финансискиот извештај кои се однесуваат за иста деловна година и кои се подготвени согласно одредбите на Законот и со прописите за сметководство треба да содржат конзистентни податоци за состојбата на средствата, обврските, приходите, расходите, главнината и остварената добивка односно загуба на Друштвото за деловната година.

Согласно член 477, став 6 од Законот за трговски друштва, Органот на управување на Друштвото, покрај годишната сметка, односно финансиските извештаи, е должен, по завршување на секоја деловна година да изготви и извештај за работата на Друштвото во претходната година со содржина определена во член 384 став 7 од ЗТД.

Годишната сметка на Друштвото (Биланс на состојба и Биланс на успех) и годишниот извештај за работење се дадени во Додатоците 2 и 3.

Органот на Управување на Друштвото го разгледал и одобрил годишната сметка и годишниот извештај за работење.

Кроациа Осигурување АД Друштво за
осигурување на живот - Скопје

Генерален Директор

Маја Станковска Костова

